

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izjava vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Co. cessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto

SCLOVENECE

Violenti combattimenti intorno a Bardia

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Nessun avvenimento di rilievo sul fronte di Agedabia.

Reparti dell'arma aerea hanno attaccato con successo le forze nemiche, che battute nei giorni precedenti ripiegavano verso nord-est. Proseguono violenti combattimenti intorno a Bardia.

Una squadra navale nemica ha rinnovato azioni di bombardamento contro la piazzaforte.

Tiri di artiglieria nella zona di Sollum-Halfaya.

Un nostro cacciatore levatosi su allarme nel cielo di Tripoli ha abbattuto due apparecchi del tipo »Beaufighter«. Due altri velivoli avversari colpiti dalle artiglierie contreree sono precipitati al suolo ad est di Agedabia.

In seguito ad incursioni nemiche, sono segnalati danni ad alcuni edifici di Misurata e Mellaha (Tripoli); due vittime tra la popolazione.

Formazioni dell'aviazione germanica hanno bombardato di giorno e di notte Isola di Malta. Sono stati osservati incendi ed esplosioni.

Vojno poročilo št. 579

Siloviti boji okoli Bardije

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Nič posebnega na bojišču pri Agedabiji.

Oddelki letalstva so uspešno napadli sovražne sile, ki so se po porazu zadnjih dni umikale proti severovzhodu.

Nadaljujejo se siloviti boji okoli Bardije.

Oddelek sovražne mornarice je ponovil bombardiranje trdnjave.

Streljanje topništva na področju Solluma in Halfaye.

Naše lovsko letalo se je ob znaku za letalsko nevarnost dvignilo nad Tripoli in je sestrelilo dve letali vrst »Beaufighter«. Dve sovražni letali je vzhodno od Agedabie sestrelilo naše protiletalsko topništvo.

Nekaj škode na poslopjih je bilo po sovražnih poletih nad Misurata in Mellaha (Tripolitanija). Dve žrtvi med prebivalstvom.

Skupine nemškega letalstva so podnevi in ponoči napadale otok Malto. Ugotovljeni so bili požari in eksplozije.

Sovražnik nadatjuje z napadi na vzhodu

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 2. jan.: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na mnogih krajih je sovražnik na vzhodu nadaljeval svoje napade. Nekateri prodori so bili zapahneni, drugi pa s protinapadom odstranjeni.

Letalstvo je podpiralo obrambni boj vojske in je izvedlo močne razdiralne napade na sovražne prometne zveze v zaledju.

Močni oddelki bojnih in lovskih letak so tudi večer napadli sovražne sile, ki so se izkrcale pri Feodosiji na Krimu in bombardirali pristaniške naprave. Potopljeni sta bili trgovska ladja srednje velikosti in majhna vojna ladja, tri večje torpedne ladje so bile zažgane in štiri prevozne ladje močno poškodovane.

V Severni Afriki ni bilo na kopnem nobenih večjih vojnih dejanj. Angleži, ki so bili pri Agedabiji vrženi nazaj, so močne skupine nemških letal napadale in so imeli Angleži občutne izgube.

Letalski napadi v zaporednih valovih na letališča otoka Malte so se uspešno nadaljevali.

Angleško letalstvo je v času od 24. do 31. decembra izgubilo 58 letal, in sicer od tega 33 nad Sredozemskim morjem in v Severni Afriki. V istem času smo v boju proti Angliji izgubili 18 letal.

Amerika in Anglija nezadovoljni s Sovjeti

Stockholm, 2. januarja. AS: Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« poudarja, da so v Londonu in v Washingtonu zelo nezadovoljni zaradi stališča Sovjetske Rusije, ki ne mara slediti ameriškim in angleškim zahtevam in napovedati vojno Japoncem.

V Londonu tudi pravijo, da so se v Washingtonu mnogo pogovarjali o tem, kdo naj bo poveljnik zavezniških sil na Tihem morju. Sporazumeli so se tako, da bosta angleški general in ameriški

Pred japonsko zasedbo Filipinov

Ameriška vojska na Filipinih brez pomoči

Tudi na Malajskem polotoku japonsko prodiranje še ni ustavljeno

Stockholm, 2. januarja. AS. Dopisnik lista »Nyheter« poroča iz Washingtona, da so v Združenih državah prepričani, da bodo japonske čete Filipine vsak čas zasedle. Radijska propaganda se sicer trudi, da bi potolažila javno mnenje, ko poudarja, da se bo trdnjava, ki je ob zalivu pri Manilli, dalj časa držala. Vendar pa se izključuje možnost, da bi poveljnik ameriških čet general Mac Arthur dobil pravočasno okrepitev in zato bo ameriška vojska na Filipinih zajeta.

Sanghai, 2. januarja. AS: Od srede popoldne Washington ne prejema več poročil od poveljnika ameriških čet na Filipinih. Zadnje poročilo je navajalo podatke o prevozu ranjencev, ni pa ničesar poročalo o položaju Manille. Ameriško vojno poročilo ne pove ničesar več o položaju Manille.

Bangkok, 2. januarja. AS: Iz angleškega vira se je izvedelo, da so japonska letala bombardirala pristanišče Swentenham, kjer je nastalo nekaj škode na vojaških napravah. Japonska letala so najbrž hotela zadeti naprave v pristanišču, iz katerega se izvažajo kavčuki iz Kuala Lumpurja.

Bangkok, 2. januarja. AS: Radijska postaja v Singapooreju je objavila, da so v noči na petek japonska letala s tako silovitostjo bombardirala Singapoore, da se sploh niso ozirala na angleško protiletalsko topništvo. Japonske bombe so padle zelo učinkovito in vsa japonska letala so se vrnila nepoškodovana.

Japonsko prodiranje na Filipinih

Tokio, 2. jan. AS. List »Yomiuri Simbun« ob javi iz Sanghaja poroča, da se je japonskim kolonom posrečilo izkrcati se blizu Batanga, sedaj pa japonske čete prodirajo proti jugu in se jim je posrečilo prevzeti popolno nadzorstvo nad želez-

niško progo, ki pelje v Manillo. Važno pomorsko oporišče v Kaviti je tako v zelo veliki nevarnosti.

Pred padcem Manille

Rio de Janeiro, 2. jan. AS. Listi v Združenih državah so večer med noveletnimi poslanicami objavili tudi izjavo predsednika zunanjega odbora v senatu senatorja Connollyja, ki je rekel, da je treba računati z bližnjim padcem Manille, ker so Filipini preveč oddaljeni od Amerike in so Filipini bili Ameriki vedno v breme. Amerika pa se mora pripraviti še na to, da bodo izgube v moštvu in v ladjah še zelo velike. Kadar pa bomo dosegli višek proizvodnje, je rekel, ne dvomim v našo zmago.

Sanghai, 2. januarja. AS: Poročila s Filipinov pravijo, da je Manilla na več krajih že pod ognjem japonskega topništva.

Rim, 2. januarja. AS. Na predvečer padca otoka Luzona in Manille izraža angleška in ameriška propaganda svoje upanje, da se bo Singapur dolgo branil pred Japonci. Na Malajskem polotoku pa so japonske čete zasedle neovirano nadaljuje in so japonske čete zasedle Kuantan, ki je samo še sto milj od Singapurja. Japonci prodirajo zdaj proti Kuala Lumpurju in sicer vzdolž zahodne obale Malajskega polotoka. Najbrž so angleške trditve o obrambnih sposobnostih Singapurja precej pretirane. Japonske čete bodo kmalu imele priliko preizkusiti obrambno silo singapurske trdnjave.

Tokio, 2. januarja. AS. Iz dobro poučenega vira potrjujejo, da so japonske čete manj ko deset milj od Manille in da bo to važno oporišče v najkrajšem času zasedeno.

Filipinska vlada odšla v Avstralijo

Stockholm, 2. januarja. AS. Iz Washingtona se je izvedelo, da je filipinska vlada odpojevala v Port Darwin v Avstraliji.

Poslanice nemški vojski in ljudstvu ob novem letu

Hitler: »Nemčija se bojuje za red in pravico«

Göring: »Bojujete se za zahodno omiko!«

Berlin, 2. jan. AS. Hitler je naslovil na nemške oborožene sile sledečo poslanico:

»Vojaki! Kakor ob koncu bojev na Poljskem, sem navzlic izkušnjam tudi julija 1940 po slavni končani boji na zapadu ponudil roko svojim sovražnikom, ki so nam napovedali vojno 3. septembra 1939. Moja roka je bila odbita, moja ponudba pa so smatrali za znak slabosti. Ljudje, ki so že leta 1914 hujskali na prvo veliko svetovno vojno, so gotovo mislili, da bodo končnovojno zmagali leta 1941 in porazili nemški narod ter njegove zaveznike z novimi koalicijami. Hoteli so uničiti Nemčijo in jo zbrisati z zemljepisne karte. Zvoljo tega mi nismo imeli druge izbire, kakor da smo znova še močneje udarili in z vsemi napori posegli v težki boj. Razlog za takšno odločitev teh nedavnih vojnih hujskačev, ki niso hoteli skleniti nobenega miru, pa ne izvira samo iz njihovih gospodarskih in kapitalističnih koristi, temveč tudi iz dejstva, da bodo končnovojno uničili Nemčijo, kajti skrivaj so pripravljali vstop Sovjetske Rusije v vojno, in sicer za leto 1941. To leto 1941. je že poteklo in je leto težkih odločitev in najbolj krvavih bojev. To leto vstopa v zgodovino kot prvo leto največjih zmag vseh časov. Sinovi vseh nemških pokrajin so se s ponosom borili združeni z vojniki naših zaveznikov na Balkanu in na Kreti, v Afriki, v Sredozemskem morju in na Atlantiku.

Vojaki, vi ste podali od 22. junija naprej na vseh bojnih področjih vzhodnega bojišča, prav tam od severa pa do Črnega morja, dokazate za svoje neverjetne sposobnosti. Vaši uspehi in vojna dejanja so najslavnejša v vsaj zgodovini. Vojaki, vaša dejanja in vaša borba za rešitev obstoja našega naroda je bila ovenčana z zmago, ki je mnogo večja in obsejnejša kakor pa zmage, ki jih je doslej človeštvo videlo. Vaše sposobnosti, vaš pogum in vaš duh požrtvovalnosti ni samo rešil nemške domovine, temveč je obremenil tudi vso Evropo in ji prihranil usodo, na katero mi mislimo le z grozo. Žene, otroci in vsi ljudje, ki delajo v domovini, ne morejo biti zadosti hvaležni vojakom vzhodnega bojišča za vsa njihova dejanja, ki so jih doslej storili. Vi ste od 22. junija na lastne oči videli tisti raj, ki naj bi preplaval tudi Nemčijo, namreč plod sodelovanja med judovskimi kapitalisti in boljševiški mi ljud.

Vojaki! Kot vodja in glasnik milijonov so-

sil, se vam z vsem srcem zahvaljujem za vse, kar ste storili. Zahvaljujem se hrabrim možem za junaštvo, ki so ga tako sijajno dokazali. Vam vojakom vojske in SS, ki delujete zlasti na vzhodnem bojišču, velja moj pozdrav in ponos, ko sem prevzel neposredno povelje nad orožjem. Vsa nemška domovina obrača svoj pogled proti vojski z brezmejnimi zaupanjem in bi hotela vsakemu izmed vas pomagati do skrajnih možnih meja. Mi vsi, možje na bojišču, hranimo ganljiv spomin na vašo zvestobo, spomin na žrtve naših zaveznikov, ki se bijejo v naših vrstah za svoje dežele in za vso Evropo.

Vojaki vzhodnega bojišča! V nešteti bitkah ste spoznali sovražnika. Vi ste ga v letu 1941 pregnali s finskih, nemških, slovaških, madžarskih in romunskih meja ter ga potisnili več kot tisoč kilometrov v notranjost njegove lastne dežele. Njegov poskus, preusmeriti usodo v tej zimi, da bi se ponovno vrnil na nas, je obsojen na neuspeh. Nasprotno, v letu 1942 bomo znova po močnih pripravah napadli tega sovražnika in ga tolkli, dokler ne bomo pobili njegove volje do uničenja, volje, ki preveča judovsko-kapitalistično-boljševiški svet. Nemčija noče, da bi jo ti isti zločinci vrgli vsakih 25 let v vojno, ki z železom in ognjem ograža njen obstoj. Evropa noče in ne more biti plen večnih vprašanj, samo da bi dovolila peščici anglosaksonskih in judovskih zarotnikov, da bi lahko hodili za svojimi umazanimi posl. Upamo, da bo kri, prelita v tej vojni, zadnja v Evropi za dolgo vrsto rodov. Naj nam Bog pomaga v tej nalogi v letu, ki stoji pred nami.

Berlin, 1. jan. AS. Maršal Goering je poslal nemškemu letalstvu tole dnevno povelje: »Vsem vojakom letalske sile. Tovariši! Zdaj je pri kraju leto, polno velikih vojaških uspehov, a tudi borb. Spet ste odprli pot zmagi. Ko je šlo za to, da zavarujete jugovzhodni bok sil Osi proti slehernemu angleškemu poskusu, ste vi mladi junaki iz padalskih oddelkov in letalskih čet s takojšnjim delom in smelostjo brez primere, izrgali sovražniku vse postojanke, ki jih je imel v rokah ob Egejskem morju, in ste posadili nemško zastavo na gorah Krete. To je tista zastava, ki vlija moč in zaupanje mojim letalcem, mojim protiletalskim topničarjem v vroči borbi, ki jo morajo prenašati pod nebom in na zemlji. Tam doli na vzh. bojišču pa je bila odločilna ura za letalstvo, ko je napočila zora 22. junija.

Tovariši na vzhodu! Vi ste šli v borbo, da bi branili sveto omiko Zahoda z borbenim duhom, ki se ne boji smrti. Neutrudni ste prizadejali sovražniku najhujše udarce v strašni vročini ali ledenem mrazu. Tako ste vi prispevali k zmagi naše vojske. Na ogramnem bojišču, ki se razteza od Ledenega do Črnega morja ste se vi, moji pogumni letalci in protiletalski topničarji, in vi, ki ste v radiotelegrafskih službah, dobro borili. A tudi vi, hrabri vojniki inženirskih čet, tudi vam stiskam roko v ponosu in občudovanju. Prav tako izražam svojo zahvalo in posebno priznanje vsem raztresenim baterijam na Zahodu in po rajhu, ki preprečujete sovražniku sleherni poskus in se borite z angleškim letalstvom z veliko drznostjo in napadalnim duhom. Nadalje se zahvaljujem zaslužnim možem, ki poučujejo v vojaških in letalskih šolah ter tiho in zvesto izvršujejo svojo težko dolžnost, da pripravljajo mlade vojsake za borbo, v kateri ste zdaj.

Bogati petrolejski vrelci v japonskih rokah

Tokio, 2. jan. AS. Iz Melbourne se je izvedelo, da so angleške sile popolnoma izpraznile pokrajino Saravak, kjer so Japonci dobili v roke eno najbolj bogatih ležišč petrolejskih vrelcev na svetu.

Rim, 2. januarja. AS. Angleška uradna agencija je objavila iz Singapurja poročilo, ki pravi: Velik del angleških čet se je uspešno umaknil iz angleškega Bornea in se je priključil nizozemskim silam v zahodnem delu Bornea.

Čangkajšek odgovoren za padec Hongkonga

Sanghai, 2. januarja. AS. Zastopnik japonske vojske polkovnik Akijama je izjavil za zastopnikom tiska, da je za padec Hongkonga odgovoren maršal Čangkajšek, ki je imel ob meji Kuantunga zbranih deset divizij, ki pa se niso premaknile. Ko so se japonske čete izkrcavale na Hongkong, so bile razdeljene na dve in tedaj bi jih moral maršal Čangkajšek napasti, kakor je to želel poveljnik angleških sil v Hongkongu. Kitajska pomoč pa ni prišla in Hongkong se je moral predati.

Iz vsega sveta

Novoletna voščila v Bukarešti

so kralju Mihaelu v kraljevi palači izrekli voditelji Romunije maršal Antonescu in člani vlade. Za čestitke se je kralj zahvalil maršalu in je v svojem govoru poudaril, da si je »maršal pridobil velike zasluge za domovino in za prestop. V imenu diplomatskega zbora je kralju čestital apostolski nuncij.

Italija je Braziliji

odstopila osem italijanskih parnikov. To je bilo v Rio de Janeiro objavljeno s skupno italijansko in brazilsko izjavo. V brazilskih pristaniščih ostane še četrto italijanskih parnikov.

Španska državljanska vojna

je prizadejala veliko škodo tudi španski mornarici. Med špansko državljansko vojno je bilo v španskih pristaniščih potopljenih mnogo trgovskih ladij, vendar pa so v letu 1939, začeli s posebnimi pripravami vleči te ladje iz dna morja. Do sedaj so spravili na suho 107 ladij, ki imajo skupno 146.000 ton. Vsega je bilo potopljenega 225.000 ton ladjevja.

Silen mraz v Španiji

je zajel zlasti pokrajine Savadoso, Marcio in Ciudad Real in so v teh pokrajinah imeli te dni 6 do 7 stopinj pod ničlo. Led in mraz ovirata promet v Madridu.

Zaradi goste megle

sta na postaji Tardiente pri Huesci trčila skupaj tovorni in osebni vlak, ki je prihajal iz Leride. Obe lokomotivi sta popolnoma uničeni. 20 oseb je bilo ranjenih, in sicer med njimi dve težko.

Ukinjen je

je ves brezjavni promet med Združenimi državami in Filipini.

Nemški veleposlanik v Argentini

Thermann je bil poklican v Berlin, kjer bo poročal o položaju v Argentini.

Obredno stanje

je bilo objavljeno v Singapooreju, kakor poročajo iz Londona. Sodno oblast so prevzela vojaška sodišča, prav tako pa so uvedli zateknitev in skrajšali policijsko uro. Promet po nekaterih ulicah je ponoči prepovedan.

Prijatelji cerkvene umetnosti

so se te dni sešli v zasebni kapeli škofijske palače v Trstu, kjer je tržaški škof Santin s posebnim nagovorom odprl novo leto študijskega dela društva »Prijateljev cerkvene umetnosti«.

Churchillov vnuk

David Romilly, letalec kanadskega letalstva, je padel med letalskimi boji nad Atlantikom. Star je bil 22 let in se je med špansko državljansko vojno udeleževal bojev v mednarodni brigadi.

Angliji so glavno ožino.

piše v svojem uvodniku bolgarski list »Zora«. S posestjo morskih ožin stremi Anglija za tem, da bi ločila sovražne sile in jih potem posamič tolkla. V tej vojni pa se je prvič zgodilo, da se mora angleška mornarica jaskovati razdeljena in zato doživlja poraze.

Velik ameriški bombnik

je zaradi napake v motorju treščil na tla blizu Newyorka. Pet članov posadke je bilo na mestu mrtvih.

Velik brazilski parnik

je uničil požar. Parnik je imel 5000 ton in je nosil ime »Pocune«. Po dveh urah so požar skoraj zadušili, nato pa se je še bolj razplamtel in uničil vse parnik. Podrobnosti o usodi posadke še niso znane.

Porabo bencina

so Angleži v Indiji ukazali omejiti za 50%. Angleške oblasti utemeljujejo ta ukrep na ta način, da postajajo zaloge bencina na Malajskem polotoku in v Nizozemski Indiji vedno manjše.

Dopolnilna določila

h kr. ukazu o prepovedi odsvojitve in izvoza platine, zlata, srebra, biserov in dragih kamnov

VIKTOR EMANUEL III.,
po milosti božji in narodni volji
Kralj Italije in Albanije, Cesar Abesinije.
Na podlagi kr. ukaza z dne 3. septembra 1941-
XIX, št. 882 o prepovedi odsvojitve in izvoza pla-
tine, zlata, srebra, biserov in dragih kamnov,
na podlagi člena 5. navedenega kr. ukaza, s
katerim je bila kr. vlada pooblašena, da pre-
piše dopolnilna določila in določi izjeme od pre-
povedi iz člena 1. kr. ukaza,
na podlagi člena 3., št. 1. zakona z dne 31.
januarja 1926-IV, št. 100,
po zaslišanju ministrskega sveta,
na predlog ministra za korporacije, spora-
zumno z ministri za zunanje posle, za notranje
posle, za Italijansko Afriko, za pravosodje, za fi-
nance in za izmenjavo in valute,

Smo sklenili in odločamo:
Člen 1. Kljub prepovedi iz člena 1. kr. ukaza
z dne 3. septembra 1941-XIX, št. 882, so dovoljene
kupo-prodaje in vsi odsvojilni posli vobče:

- gleda kemičnih proizvodov, izdelanih s
platino, zlatom ali srebrom in glede za njih izde-
lavo potrebnih kovin
- gleda platine, zlata in srebra za zobarsko
in kirurško rabo in glede pripadajočih del;
- gleda platine, zlata in srebra za tehnično
ali industrijsko ali laboratorijsko rabo in glede
pripadajočih del;
- gleda dragih kamnov za znanstvene, preci-
zijske, obrtne instrumente, za ure in za indu-
strijsko proizvodnjo in vojne namene;
- gleda srebrnih ali pozlačenih predmetov,
določenih neposredno za bogoslužje in glede
srebrnih ali pozlačenih predmetov verskega značaja;
glede slednjih le, če nimajo v sebi več kot 1.200 kg
čistega srebra;
- gleda zlatega in srebrnega denarja in sve-
tini zgodovinske ali arheološke vrednosti, če so
kovani pred letom 1850;
- gleda srebrnih ur;
- gleda nitk vlaknatih snovi ali navadnih
kovin, združenih s pozlačenimi ali posebnimi
nitkami in tkanin, trakov, čipk, tula, pozamente-
rije in drugih izdelkov tekstilne industrije, obse-
gajočih pozlačene ali posebrebene nitke;
- gleda predmetov, ki niso obseženi v pred-
njih točkah, a so celoma ali deloma iz srebra,
pri katerih izdelavi se ne porabi več kot 1.200 kg
čiste kovine;
- gleda prstanov iz enojnega obroča, celoma
ali deloma iz zlata, ki pa nimajo več kot 5 gramov
čiste kovine, če se izkaže kupec s potrdilom opravl-
jenih poročnih oklicev;
- gleda naslednjih proizvodov, če so bili že
izdelani, ki so stoli v veljavni kr. ukaz z dne 3.
septembra 1941-XIX, št. 882: nalivna peresa in
držala za črtnike, kjer je platina ali zlato zgolj
navaden okrasek ali priradek, peresa za nalivne
peresnike in okvirji za naočnike iz drage kovine,
svetlinje, odličja in doslužni križci za vojake, iz
pozlačenega srebra, stekleni, kristalni, keramični,
galanterijski predmeti in vobče predmeti, izdelani
poglavito iz drugih nego dragih kovin in z dra-
gimi kamni, pri čemer je zlato uporabljeno samo
kot okrasek.

Člen 2. Platino, srebro, drage kamne in indu-
strijske diamante, potrebne za izdelovanje proiz-
vodov ali za rabo iz točk a), b), c) in d) pred-
njega člena nakazuje državno podtajništvo za voj-
no proizvodnjo; zlato pa ministrstvo za korporaci-
je ali ustanove, ki jih to ministrstvo določi v
ta namen in ki poslujejo pod njegovim nadzor-
stvom.

V Libiji ima to nakazovanje na skrbi tam-
kajšnja vlada pod nadzorstvom ministrstva za Ita-
lijansko Afriko.

Člen 3. V postavki platine so v smislu kr.
ukaza z dne 3. septembra 1941-XIX, št. 882 in te
uredbe obseženi ozmi, rodij, rutelij, paladij in
iridij.

Člen 4. V poimenovanju »drugi kamni« niso
obseženi »trdi kamni«.

Člen 5. Dovoljena je obdelava platine, zlata,
srebra, biserov in dragih kamnov kakor tudi ob-
delava ali predelava predmetov, če imajo v sebi
tudi le deloma take tvarine, ako se tako delo
opravlja na račun naročnika, ki je lastnik teh
tvarin in teh predmetov.

Prav tako je dovoljen po določilih, ki se izda-
jo v smislu kr. ukaza z dne 18. decembra 1913, št.
1453, začasni uvoz dragih kovin, biserov in dra-
gih kamnov za dela iz prednjega odstavka.

Člen 6. Dovoljena sta obdelava srebrovitega
in zlato-srebrovitega blata, dobljenega pri obde-
lavi domačih rudnin in pridobivanja srebra iz
ostankov pri proizvodnji kemične in fotokemične
industrije, kakor tudi iz smeti, prahu, pepela iz
laboratorijev in metalurških industrij. Tako dobl-
jeno srebro se mora nakazovati po določilih iz
člena 2. te uredbe.

Člen 7. »Banca d'Italia« se pooblašča nakupo-
vati zlato kakor tudi dovoljati priloži zastavi tvr-
dam, ki izdelujejo in trgujejo z dragotinami, vna-
prejšnje dobave zlata in predmetov, ki tudi le
deloma vsebujejo to kovino, upoštevajoč pri tem
ne samo količino čiste kovine, marveč pri izde-
lanih predmetih tudi vrednost izdelave, in dolo-
čuje za te predmete odstotni povisek v mejah, ki
jih določi guverner zavoda »Banca d'Italia« spo-

razumno z ministrom za finance po zaslišanju mi-
nistrov za korporacije in za izmenjavo in valute.
Člen 8. Določbe člena 3. kr. ukaza z dne 3.
septembra 1941-XIX, št. 882 o inventuri se ne
uporabljajo na podjetja, ki se bavijo z dajanjem
kredita na zastavo po zakonu z dne 10. maja 1938-
XVII, št. 754 in kr. uredbi z dne 25. maja 1939-
XVII, št. 1279.

Člen 9. Prepoved izvoza platine, zlata, srebra,
biserov in dragih kamnov in izdelanih predmetov,
ki imajo tudi le deloma take tvarine v sebi, do-
ločena v členu 1. kr. ukaza z dne 3. septembra
1941-XIX, št. 882, se razširja tudi na izvoz teh
stvari v Italijansko Afriko in Italijanska posestva,
ne uporablja se pa na izvoz iz Italijanske Afrike
v Kraljevino.

Člen 10. Morebitna izvozna dovolila izjemno
od prepovedi iz člena 1. kr. ukaza z dne 3. sep-
tembra 1941-XIX, št. 882 izdaja minister za fi-
nance sporazumno z ministrom za izmenjavo in
valute.

Morebitna izvozna dovolila v Italijansko Afri-
ko izjemno od prepovedi iz prednjega člena iz-
daja minister za finance sporazumno z ministrom
za Italijansko Afriko in za izmenjavo in valute.

Gleda izvoza iz Libije (vštevši ozemlje Libijs-
ke Sahare) in z Italijanskimi otokovi v Egejskem
morju v inozemstvo sta pristojna minister za Ita-
lijansko Afriko oziroma minister za zunanje po-
sle sporazumno z ministrom za izmenjavo in va-
lute.

Člen 11. Ta uredba stopi v veljavo na dan
po njeni objavi v uradnem listu »Gazzetta Ufficiale
del Regno«.

Uredba se uporablja tudi:
a) na ozemlju, pripojena Kraljevini na pod-
stavi kr. ukazov z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291
in z dne 18. maja 1941-XIX, št. 452, in stopi za
Ljubljansko pokrajino v veljavo na dan objave v
»Službenem listu« za to pokrajino, za pokrajine
Zadar, Split in Kotor na dan objave v službenem
listu dalmatinske vlade, za ozemlja, priključena
Kvarnerski pokrajini pa na dan, ki se določi v
odredbi, izdani po reškem prefektu glede objave
te uredbe;

b) na Italijanske otoke v Egejskem morju in
stopi v veljavo na dan objave v Uradnem listu
za te otoke;

c) na Libijo, vštevši ozemlje Libijske Sahare
in stopi v veljavo na dan objave v Službenem
listu libijske vlade.

Odrejamo, da se ta uredba, opremljena z drž.
pečatom, uvrsti v Uradno zbirko zakonov in uredb
kraljevine Italije in ukazujemo vsakomur, da se
po njej ravna in skrbi za njeno izvrševanje.

Dano v San Rossore, 17. oktobra 1941-XIX.
VIKTOR EMANUEL
MUSSOLINI, RICCI, CIANO, TERUZZI, GRANDI,
DI REVEL, RICCARDI

Iz Hrvatske

Novoletna čestitka hrvatskega vojnega mi-
nistra, maršala Kvaternika. Hrvatski vojni minister
maršal Kvaternik je v tork obiskal gojence voja-
ške akademije ter jim tako v svojem imenu, ka-
kor tudi v imenu poglavnika, čestital novo leto.
Ob tej priliki je imel maršal Kvaternik daljši go-
vor, v katerem je omenjal vsa važnejša dogodke
minulega leta. Dejal je med drugim, da je bilo
prejšnje leto za Hrvate najvažnejše leto od tistega
dne, »ko so Hrvati svojo domovino osvojili z me-
čem in krvjo«. Poudarjal je tudi, da je hrvatski
narod v preteklem letu izpolnil svojo dolžnost,
katero izpolnjuje tudi danes in jo izpolnjujeval
tudi v bodoče. Gojence vojne akademije je konč-
no opozarjal tudi na razne propagande, ki so
vse sovražne sedanji hrvatski državi. Pozival jih
je tudi na vestno izpolnjevanje dolžnosti ter jim
je v tem pogledu stavljal za vzgled samega po-
glavnika. Pri zaključku svojega govora se je
spominjal tudi hrvatskih zaveznikov Italije in
Nemčije in je vditelja fašizma pozdravil v vzkli-
kom: »Duce, eviva« in »Hitler — Sieg-Heil«.

V poglavinikovem dvoru ni bilo noveletne
čestitke in sprejemov. Pred novim letom je
poglavnikova pisarna objavila sporočilo, da v
poglavnikovem dvoru na Radiševem trgu za no-
vo leto ne bo nobenega čestitanja in tudi nobe-
nih sprejemov.

Inozemski časnikarji pri zunanem ministru.
Inozemski časnikarji so oni dan obiskali zuna-
jnega ministra dr. Sarkotiča ter mu čestitali
srečno novo leto. V imenu inozemskih časnikarjev
sta zunanemu ministru izrekla čestitke in ga
naprosila, da jih sporoči tudi poglavniku, dr.
Ferdinand Ernst Gruber, dopisnik raznih nem-
ških dnevnikov, in dopisnik Agencije Stefani
Giuseppe Bozzi-Solari.

Podražitev hrvatskih dnevnikov. Z novim le-
tom so se na Hrvatskem podražili vsi dnevniki
ter od sedaj stane posamezna številka »Hrvatskega
naroda«, »Nove Hrvatske«, »Hrvatskega lista«
v Osijeku in »Nedeljnih vjesti« 3 kune (doslej 2
kune), mesečna naročnina 70 kun, za inozemstvo
pa 100 kun.

Govori hrvatskih državnih funkcionarjev na
radiju. Na novega leta dan je govoril na zagreb-

Športno udejstvovanje v Ljubljanski pokrajini

Slovenska športna zveza bo postala Pokra-
jinski odbor CONI-ja

V teku tega meseca bodo šport v Ljubljanski
pokrajini dokončno vključili v italijanski nacio-
nalni olimpijski odbor (CONI), ki je nadzorna
oblast za vse športno udejstvovanje v državi.

Za Ljubljansko pokrajino, bo ta organizacija
obdržala svoje sedanje značilnosti. Sedanje špor-
ne zveze, ki jih vodi in tvorijo slovenski ljudje,
bodo delovale dalje. Slovenska športna zveza bo
dalje vršila svoje naloge z edino izjemo označke;
odslej se bo imenovala Pokrajinski odbor CONI-ja.

Popis članstva po raznih vrstah športa bodo
tudi izvedli na poseben način zato, da bi se izve-
ljivo nadzorstvo nad udeležbo atletov pri raznih
prilicah. Ta popis bo izvršil Pokrajinski odbor
CONI-ja preko krajevnih športnih zvez in posa-
meznih športnih predstavnikov, tako da bo imela
športna organizacija v pokrajini čisto lastno obe-
ležje. V tem oziru deluje CONI popolnoma spo-
razumno s slovenskimi športnimi organizacijami,
ki uživajo pri tem največjo svobodo glede vsega,
kolikor se nanaša na izvedbo organizacije.

Šport v naši pokrajini je že dosegel dobre
uspehe in nobenega razloga ni, da bi se ta de-
latnost v korist mladine in za telesno okrepitev
plemena tudi v bodoče ne mogla razvijati in iz-
boljševati s tehnične strani.

Prav zaradi pospešitve tega udejstvovanja, ki
je namenjeno v prid naše mladine, sta Eksc. Vi-
soki komisar in CONI sklenila — s posebnim ozi-
rom na sedanje gospodarske razmere — prispe-
vati znatne podpore, deloma zato, da se bodo
zgradile in vzdrževale športne naprave, deloma
pa v organizacijske namene in kot pomoč dru-
štvom, ki bodo pokazala najboljšo delavnost.

Zaradi športa samega je potrebna v športu
popolna disciplina, ki bo tukaj zagotovljena s
skorajšnjo popolno preureditvijo organizacije. Zna-
čilnost športne discipline je v svobodni odločitvi,
brez katere je vsak napredek nemogoč. Šport ni
in ne sme biti samemu sebi namen in mora vzra-
žati množice, dvigati v njih duha, krepiti telo ter
pripravljati mladino, da bo krepka, delavna in
viteška.

Športa ne gre mešati z drugimi vprašanji;
športno udejstvovanje je kakor osvoboditev, isto-
časno pa tudi dolžnost, ki jo imajo vsi državljani
nasproti samim sebi in tovarišem, da bi si v
skupnem interesu izboljšali pogoje za vedno lep-
še družabno in socialno življenje.

Šport v kratkem

Gradjanski, ki se pripravila na mednarodno
srečanje z Nemčijo, je igral zadnje nedelje proti
madžarskemu prvaku Ferencvarosu. Gradjanski
je zmagal na domačih tleh s 4:2 (2:2). Iz Zagreba
poročajo, da so igrali tokrat mnogo boljše kot

škem radiju šef hrvatske državne propagande
dr. Vilko Rieger. Govoril je o temi: »Leto dni
borb, dela in uspehov«. Nocoj govori na hrvats-
kem radiju finančni minister dr. Košak o
»prvem proračunu Nezavisne države Hrvatske«.
V nedeljo ob pol dveh popoldne ima na radiju
predavanje minister za obrt, veleobrtni in trgo-
vino dr. Toth o gospodarski politiki hrv. države.

Omejitve avtomobilskega prometa na Hrvat-
skem. Izšla je uredba o omejitvi avtomobilskega
prometa na Hrvatskem. Po tej uredbi bo imelo od
sedaj predsedništvo vlade samo pet osebnih avto-
mobilov, zunanje in finančno ministrstvo ter mi-
nistristvo za obrt, veleobrtni in trgovino po štiri,
vsa ostala ministrstva pa po dva avtomobila. Po
dva avtomobila bodo lahko imela tudi občinska
predstojništva v Zagrebu, Osijeku, Sarajevu, Ba-
njaluhi in Karlovcu. Po en avtomobil bo imel vsak
veliki župan in ustaški funkcionar pri velikem
županu, vsak cerkveni dostojanstvenik in vsako
gospodarsko podjetje, ki zaposluje od 25—250
delovnih moči. Podjetje, ki ima zaposlenih več de-
lavcev, bo imelo lahko dva avtomobila. Avto-
taksi bo od sedaj prišel samo eden na 5000 pre-
bivalcev. Predpisi te uredbe ne veljajo za poglav-
nika, diplomatske zastopstva, za hrvatsko vojsko
in ustaško milico, policijo, pošto in za oddelke
za izvajanja javnih del, zdravstvene ustanove, ga-
silske ustanove in podobno. Uredba je bila izdana
zaradi varčevanja z benzinom in gumijem.

Smrt mostarskega župana. Mostarski župan
Muhamed ef. Butuma je te dni umrl. Pokopali so
ga zelo slovesno.

Ukinitev državnega ravateljstva za prehrano. Na pred-
log ministra dr. Totha je poglavnik podpisal
uredbu, s katero je ukinil dosedanjega ravateljstva
za obnovu in prehrano. Vsi posli dosedanjega
državnega ravateljstva za prehrano preidejo na
ministrstvo za obrt, veleobrtni in trgovino, posli
državnega ravateljstva za obnovu pa delno na
ministrstvo za obrt, veleobrtni in trgovino, delno
pa na finančno ministrstvo.

Ustanovitev nove župnije v Zagrebu. V Du-
bravi so večeraj ustanovili novo župnijo, ki je ši-
rinajša župnija v Zagrebu. Vodili jo bodo ka-
pučini.

Novoletno čestitanje zagrebškemu nadškofu.
Kakor navadno, so tudi letos na starega leta dan
prišli v nadškofjski dvorec vsi zagrebški župniki,
vseučiliški profesorji na bogoslovni fakulteti in
kanoniki ter so svojemu nadpastirju izrazili naj-
lepše čestitke za novo leto. Med zagrebškimi žup-
niki je bil tudi dr. Kociper, Nadškof dr. Stepinac
se je vsem prisrčno zahvalil za čestitke ter jim
prav tako želel srečno blagoslovljeno novo leto.

V svojem govoru je izrazil tudi svoje veselje za-
radi uspehov, ki so jih dosegli Hrvati v pretek-
lem letu.

Iz Srbije

Novo slovensko društvo. Slovenci v Jagodini
so si ustanovili svoje društvo. Za predsednika
društva so izvolili odvetnika dr. Hojnika.

Nova vrata šol v Srbiji. V Srbiji so v zadnjem
času odprli v nekaterih mestih nove vrste šol,
tkz. šole dela. Takšna šola deluje posebno v Kra-
gujevcu. Vanjo so sprejeti dijaki višjih razredov,
ki imajo svoj konvikt v prostorih učiteljskega. Nj-
hov poveljnik je inž. Kerečki, vseuč. asistent, ki
je bil nekaj časa tudi policijski predstojnik v Kra-
gujevcu. Iz učiteljskega vodijo šolsko mladino ali na
delo ali pa v šolo.

Popis prebivalstva v Kragujevcu. V Kragujevcu
so popisali vse mestno prebivalstvo. Popis je bil
predvsem zaradi ljudi, ki so se naselili v mestu
po razpadu bivše Jugoslavije.

Slaba vinska letina v Beli Cerкви. V Beli
Cerкви so letos pridelali vinogradih polovico
manj vina, kakor pa druga leta. Vzrok slabi vin-
ski letini je peronospora, ki je bila zelo razšir-
jena v vsem tem vinorodnem kraju. Letošnji pri-

preteklo nedeljo v Budimpešti. Zmagali so za-
služno.

Za pokalni turnir namiznega tenisa, katerega
priredi SK Korotan 3. in 4. t. m. na Rakovniku,
je imenovano sledeče vodstvo: predsednik Ivo
Grm, vodnja turnirja Alfred Lakner, namestnik
Aleš Strojnik, blagajnik Melhior Liliša. Začetek
turnirja bo v soboto ob 14.

11. kolo državnega nogometnega prvenstva
bodo igrali po sledečem sporedu: Modena: Mo-
dena: Napoli: Livorno: Livorno: Bologna: Milan:
Ambrosiana: Juventus: Rim: Lazio: Genova: Ge-
nova: Liguria: Roma: Torino: Torino: Milano:
Triestina: Atalanta: Firenze: Fiorentina:
Venezia.

V letu 1941 je imela Mladika najboljšo mo-
štvo v namiznem tenisu. Mladikarji so dosegli kot
moštvo dvojce prvih mest, pet drugih in dve tretji.
Po letnem poročilu je Hermes drugi, Korotan tre-
tji, Slavija pa četrta. Prvi vpogled v letošnje moč
igralcev male žoge bomo dobili v soboto in ne-
deljo na turnirju SK Korotana.

Prve letošnje mednarodne nogometne tekme
bo igrala nemška reprezentanca 18. januarja v
Zagrebu, 1. februarja pa bo nastopila proti Švici.

Koroški plavalci med prvimi v državi. V let-
nem poročilu o udejstvovanju koroških plavalcev
beremo, da je postal Toni Cerer pokrajinski prvak
v prsnem slogu na 200 m (čas 2:45.5) in da je
premagal na Vrbskem jezeru evropskega prvaka
Balkeja v plavanju na 100 m prsno (čas 1:12.4).
Še lepši uspeh pa je dosegla Thalerjeva, ki si je
prilobila državno prvenstvo na 400 m prsto (čas
5:50).

Gospodarstvo

Racioniranje oglja in lesa za pogon motornih
vozil. Izšel je dekret ministrstva za korporacije, po
katerem se uvede z dnem 1. februarja racioniranje
oglja in lesa za pogon motornih vozil. Za nakup
oglja in lesa bodo izdani posebni nakupni boni, ka-
tere bodo razdeljevali pokrajinski korporativni
sveti. Za podjetja javnega prometa in vozila s po-
sebnimi dovolilnicami bodo izdajali take bone in-
spektorati za civilno motorizacijo in promet. Boni
bodo izdajani v naslednjih količinah: avtomobili:
ogljje 150 kg, les 300 kg, avtomobili do 15 k. s.
300 oz. 600, od 16—20 k. s. 350 oz. 700, 20—30 k.
s. 750 oz. 1.500, 30—40 k. s. 2000 oz. 4000 z nad
40 k. s. 4000 oz. 8000 kg.

Fuzija v italijanski industriji. Izredni skup-
ščini dveh velikih italijanskih delniških družb:
Italcable in Italtadio sta sklenili fuzijo obeh
družb. Prva družba Italcable je bila ustanov-
ljena za podmorjske kable, dočim je bila druga
družba ustanovljena za radioelektrično slu-
žbo za prenašanje vesti.

Omejitve dela v podjetjih na električni pogon.
Zaradi zmanjšane proizvodnje električne sile v se-
vernih pokrajinah, med katerimi so našteje tudi tri
Beniče, bo zmanjšan delovni čas v podjetjih,
ki za industrijske svrhe porabljajo električno silo
in katerih instalacije so nad 50 kilovotov. Zman-
jšanje delovnega časa znaša en dan v tednu.

Novo racije maščob in tržiški pokrajini. Z od-
lokom ravnateljstva za prehrano bo znašal s 1. ja-
nuarjem letos obrok maščob na mesec v tržiški
pokrajini: olje 2 dcl, maslo 150 gr in svinjska mast
50 gr, tako da ostane skupni obrok neizpremenjen
400 gr.

Konzorcij za proizvodnjo bakra. Te dni je bil
osnovan v Milanu Nacionalni konzorcij za baker,
katerega namen je povečati italijansko proizvodnjo
bakra.

Dražba lesa. Začasna državna uprava razla-
ščenih gozdov v Ljubljani proda na pismeni draž-
bi dne 20. januarja okoli 5.200 kub. metrov bukov
hlodovine na panju z območja svoje gozdne upra-
ve v Kočevju.

Likvidacija. Zadruga za zavarovanje živine v
Loškem potoku r. z. z. o. z.

Tovarnica svil v Novem Sanu bo dobila v ja-
nuarju večje količine svilnenih bub iz Bolgarije in
bo začela svoje delo, kar bo važno za nekaj sto
delavcev.

Iz hrvatskega gospodarstva

Hrvatski denarni trg. Na osnovi podatkov
Hrvatskega državnega socialno-gospodarskega za-
voda so tuja sredstva pri 15 največjih denarnih
zavodih na Hrvatskem narasla od januarja lani
do konca septembra za 2.15 na 5.910 milij. kun.

Istočasno so se krediti le malo spremenili, tako
da je največji del dotoka šel za povečanje likvid-
nosti.

Hrvatski kliringi. Na osnovi podatkov Hrvat-
skih listov so bili kliringi saldi Hrvatske do Nem-
čije, Italije, Švice in Romunije aktivni za okoli
370 milij. kun, ti podatki pa veljajo za konec sep-
tembra lani.

Zadružništvo državnih uslužbencev na Hrvat-
skem. Pretekli mesec je bila v Zagrebu skupšči-
na zadrug državnih uslužbencev na področju
hrvatske države. Teh zadrug je: 145, od tega 66
nabavnih, 72 kreditnih, 5 stanovanjskih in 2 čebe-
larski; vse zadruge štejejo 102.000 članov. Od zad-
nje skupščine meseca junija pa do konca novem-
bra so imele prometa 65 milij. kun. Premoženje
zveze znaša 62 milij. kun, dočim je znašalo pre-
moženje prejšnje zveze za vso državo okoli 200
milij. dinarjev.

Novi hrvatski državni proračun znaša 10.891
milij. 203.000 kun.

Hrvatska monopolna uprava je bila ustanov-
ljena in stopi na mesto prejšnje monopolne upra-
ve. Dokler ne bodo izdani novi predpisi, ostanejo
v veljavi stari monopolski predpisi.

delek pa tudi po kakovosti zaostaja za lanskim,
ker grozde zaradi stalnega deževja ni moglo
pravilno dozoreti.

Usoda vojno tehničnega zavoda v Kragujevcu.
Vojno tehnični zavod v Kragujevcu, ki je v prejš-
njih razmerah zaposljeval nad 10.000 delavcev, v
zelo zmanjšanem obsegu dela še naprej. Večina
prejšnjih delavcev je odšla na svoje domove, dru-
gi so dobili zaposlitev v Nemčiji.

Prepoved zahajanja mladine v javne lokale.
Oblasti v Pančevu so najstrože prepovedale za-
hajanje mladine v javne lokale. Kaznovano bo tudi
vsak gostilničar, ki bi mladine dajal alkoholne
pijače. Razen tega je v vseh javnih lokalih v
Pančevu tudi prepovedano kvartanje.

Uradniška menza v Smederevu. Državni in
banovinski uradniki v Smederevu so zaradi te-
žav s prehrano ustanovili svojo uradniško men-
zo, v kateri plačajo uradniki s 1800 din mesečne
plače za kosilo in večerjo 20 din, s plačo od 1800
do 3000 din pa 26 din in s plačo nad 3000 din
30 din za kosilo in večerjo.

Belgrajska mestna knjižnica je zopet odprta.
Belgrajska občina je 22. t. m. zopet odprla za
obč. svojo knjižnico, kakor tudi mestni muzej.

Churchill opozarja na nove žrtve in izkušnje

Rim, 2. jan. AS. Za časa svojega bivanja v
Kanadi Churchill ni zamudil prilike, da ne bi
imel daljšega govora pred člani kanadske po-
slanske zbornice, ki so se sestali na izredno
sejo. Tudi tokrat Churchill ni povedal nič
tehtnega in novega. V njem je angleški mini-
strski predsednik našel mnogo pohvalnih izra-
zov za Kanado. Hvalil je, kar je Kanada že
storila in kar še bo, da vzdrži vojno, v katero
jo je potegnila Anglija. Nekaj besed je spre-
govoril tudi v francosini, toda tega jezika, ki
ga v Kanadi mnogo govore, se je poslužil le
zato, da bi se enkrat dal duška svoji lažni uža-
ljenosti do Francije, ki naj bi bila izdala An-
glijjo po znanem angleškem načinu vračanja
odgovornosti na drugega.

Ko je govoril o izbruhu vojne, se je Chur-
chill povzpelo celo do priznanja, da je Anglija
toliko storila, da bi preprečila vojno, da se je
pustila celo presenetiti. Glede namena vojne je
Churchill dejal, da angleški imperij ne stremi
za tem, da bi si prisvojil nova ozemlja in bo-
gastva kake druge dežele in je s tem zanika-
val tisto, kar je bilo stoletja politika Velike
Britanije, namreč izkoriščanje narodov in nji-
hovitvov virov bogastva. Navajal je čisto napačne
in netočne podatke o poteku sedanje vojne in
ni podal točne slike o sedanjem položaju. Tega

pa ver

Kanonik in apostolski protonotar Ivan Sušnik

Dne 1. januarja 1942 je umrl visoki cerkveni dostojanstvenik apostolski protonotar, kanonik senior ljubljanskega stolnega kapitlja, bisero-mašnik, prelat Ivan Sušnik. Spomin na vzornega duhovnika, ki se je več kot pol stoletja s prekoristnimi deli vsestransko udejstvoval v javnosti, bo vedno ohranjen med našim ljudstvom.

Rojen dne 21. decembra 1854 v zelo ugledni meščanski družini v Skofji Loki je bil Ivan Sušnik po odličnih gimnazijskih in bogoslovskih študijah dne 27. julija 1877 posvečen v mašnika. Od leta 1877 do 1880 je služboval kot duhovni pomočnik v Radečah pri Zidanem mostu, potem pa šest let kot kaplan in pet let kot župnik v Selcih nad Skofjo Loko. Duhovnik po volji božji je bil ljudstvu vselej in povsod na razpolago. Ni je bilo tako temne in viharne noči, ne meter visokih snežnih zametov, ki bi ga bili le količkaj motili na njegovih potih k bolnikom, po več ur oddaljenim od župne cerkve. Velik vpliv pa je imel tudi v javnosti kot vsestransko zelo izobražen duhovnik. Posebno se je odlikoval po svojem teoretičnem in praktičnem znanju v naravoslovju in matematiki. To svoje temeljito znanje je uporabljal v korist naroda, med katerim je živel. Navajal je ljudi, da so znali izrabljati vodne moči, delal je načrte za turbine pri mlinih in žagah, napravljaj je osnutke za praktično urejene kmetijske hiše. Nekaj takih načrtov je svoj čas objavil v Domoljubu. Videlno je sodeloval pri napravi manjših vodovodov. V Selški dolini, kakor tudi v Loški okolici sploh je veliko naprav, ki so bile izvršene po njegovem nasvetu in pod njegovim vodstvom.

Ze kot župnik je bil rajni Ivan Sušnik po svojem nesebičnem delu znan. Med onimi, ki so imeli priliko od blizu opazovati njegovo vzorno delovanje, je bil mladi dr. Krek, ki je tista leta kot gojenec zavoda za višjo duhovsko izobrazbo Avguštinca na Dunaju prihajal o počitnicah v Selce. Prav v tem času dne 15. maja 1891 pa je izšla znamenita okrožnica Leona XIII. »Rerum novarum«, v kateri so razglašena socialna načela v korist delavskim stanovom v smislu večnih krščanskih resnic. Dr. Krek je videl, da isto, kar sveti oče naroča izobražencem, kako naj pomagajo ljudstvu, nemurno izvršuje župnik Ivan Sušnik. V svojih spisih je dr. Krek navduševal vse Slovence, naj po vzgledu župnika Ivana Sušnika neustrudno delamo za rešitev socialnega vprašanja med nami.

Dne 31. decembra 1891 je bil pokojni apostolski protonotar imenovan za kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja, na željo škofa dr. J. Missia pa je še izvrševal župnijsko službo v Selcih do 12. aprila 1893. Tedaj se je preselil v Ljubljano.

Vsestransko, temeljito izobražen duhovnik Ivan Sušnik se je leta 1893 odprlo v Ljubljano obširno polje za delovanje. Kot stolni kanonik je bil več časa dekan za Ljubljano in ljubljansko okolico. Zelo veliko dela mu je dalo upraviteljstvo pokopališča pri Sv. Krištofu in pri Sv. Križu. Pod njegovim vodstvom se je namreč uredilo novo pokopališče pri Svetem Križu, stavba pokopališke cerkve in poslopja za upravo pokopališča. Zlasti se je pa kanonik Sušnik odlikoval v raznih podpornih in karitativnih društvih. Z veliko vlogo je sodeloval pri odboru za oškodovane po ljubljanskem potresu leta 1895., dr. Krekovem delavskem stavbinskem društvu, v Vincenčijevi in Elizabetni družbi, ki skrbijo za ubože v mestu, v vzgojnem zavodu Marijanišču, kjer je pomagal pokojnemu stolnemu proštu Andreju Kalanu pri zgradbi konvikta za gimnazijce. Zelo uspešno je njegovo delovanje za napredek dobrega tiska. Kot dolgoletni podpredsednik Katoliškega tiskovnega društva je sodeloval pri vseh velikih podjetjih tiskarne in knjižarne, zlasti si je mogočno stavbo tiskarne zamislil on sam. Kdo more dovolj ceniti trud in delo, ki ju je vložil za

razvoj Vzajemne zavarovalnice, ki jo je s pomočjo večšega in agilnega uradništva povzdignil v izredno ugleden zavod. Mesto Ljubljana je s palačo Vzajemne zavarovalnice dobilo stavbo, ki je kras in dika mesta, s stanovanjskimi hišami Vzajemne zavarovalnice pa se je veliko omilila prejšnja stanovanjska beda v Ljubljani.

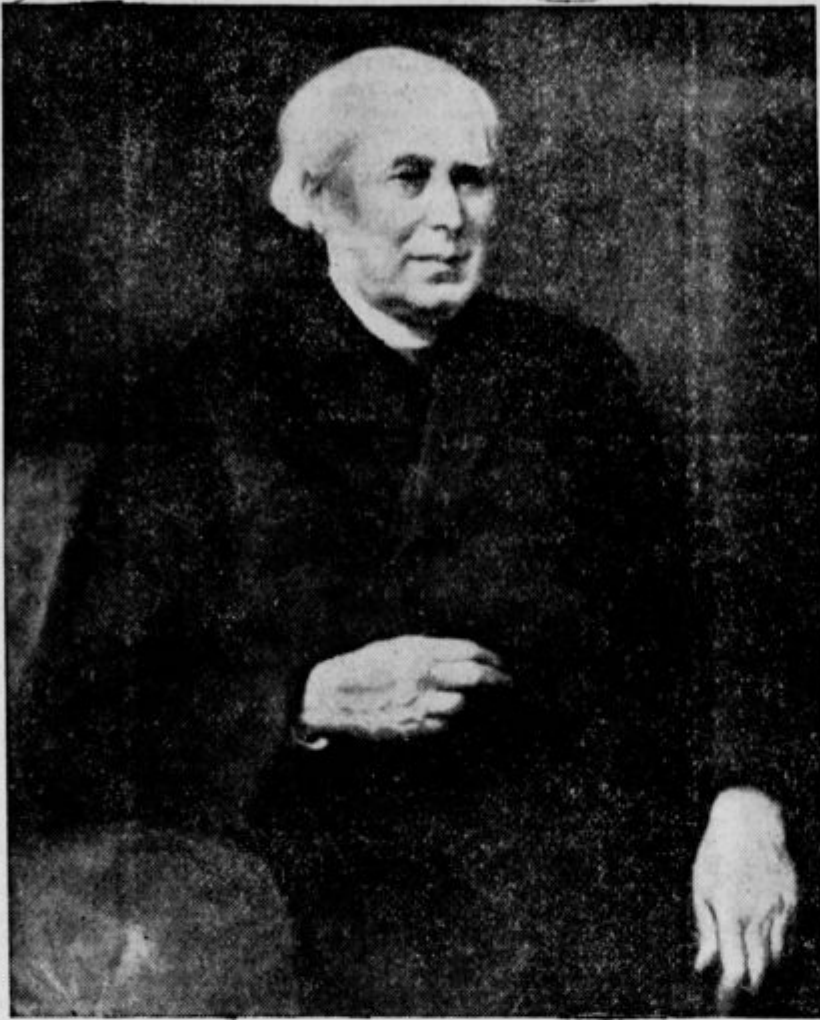
Pozabiti ne smemo velikega dela in truda, ki ga je vložil kanonik Ivan Sušnik v to, da je postregel našim izobraževalnim, strokovnim in karitativnim društvom z raznovrstnimi predavanji, ki jih je imel skoraj nenehno v teku svojega skoraj 50 letnega bivanja v Ljubljani. Zlasti so imela predavanja o zvezdoznanstvu vedno mnogo hvalečnih poslušalcev. Mnogo predavanj je bilo tudi objavljenih v listih, katerim je kanonik Ivan Sušnik pošiljal tudi sicer poljudno znanstvene članke, zlasti v prejšnjih letih Dom in svet, Slovenec, Domoljub in »Naši močiji. Njegovo delo za »Družinsko pratio« je pa obče znano. Tudi »Pratike« za leto 1942 je njegovo delo.

Blagoslov svojemu vsestranskemu delovanju je dobival prelat Ivan Sušnik v svojih neprestanih molitvah pred evharističnim Zveličarjem. Najsi je bila ura molitve v stolnici ob nedeljah in praznikih ob pol 5. popoldne in ob 8. zvečer, oziroma pozimi ob 7., najsi je bila v četrtih od 8. do 9., najsi je bilo pri molitvah pred prvim petkom v zgodnjih jutranjih urah, vedno je bil med molitci kanonik Ivan Sušnik. Za časa svetovne vojne 1914 do 1918 je bila ura molitve v stolnici vsak dan. V molitvah si je izprosil pokojni protonotar blagoslova svojim mnogostevnim izpovedencem in svojim velikim napravam, ki jih je deloma sam uredil ali pri njih sodeloval, tu je dobival blagoslov za vse zadeve domače škofije in za vse javne zadeve Sv. Cerkve.

Priznanje za vsestranske zasluge mu je dala sv. stolica s tem, da ga je l. 1940 imenovala za apostolskega protonotarija in prelata.

Dan pred svojo smrtjo 31. decembra 1941 pa je obhajal bisero-mašnik Ivan Sušnik zlati petdesetletni jubilej, odkar je bil imenovan za kanonika ljubljanskega stolnega kapitlja. To je pač izredni, nenavadni jubilej. V blizu štiristoletni zgodovini stolnega kapitlja bi najbrž zaman iskali člana, ki bi bil dosegel tak častitljivi jubilej. Kdo in kako naj jubilantu da priznanje ob takem izrednem prazniku? Le On ga more dati, čigar so vsi zakladi nebes in zemlje. In On mu je govoril: »Pridi zvesti služabnik, pridil po plačilo!« Do zadnjih dni zdrav, nenavadno čil, prožen in čvrst, ves vprežen v delo od zgodnjega jutra do pozne noči, je apostolski protonotar pred božičnimi prazniki obel, na sveti večer prejel pobožno sv. zakramente za umirajoče in potem ves vdan pričakoval prihod Zveličarjev. V boleznih, ko se je že malo zavedal, je naročal vsem, ki so bili v sobi, svojim sodnikom in vsem, ki so mu stregli v boleznih, naj pojo »Sveta noč, blažena noč«; štirikrat, petkrat jih je prosil, naj ponovijo lepo božično pesem. Da, Zveličar se je bližal, da mu prinese popolno odrešenje. In dne 1. januarja pred prvim petkom ob devetih zvečer — točno ob uri, ko so leta in leta pričenjali v stolnici častitve sv. Rešnjega Telesa, moške in fantje, tudi akademiki in univerzitetni profesorji nočno molitev — je izročil Ivan Sušnik svojo dušo Stvarniku. In kakor je poprej nočno molitev vedno on dokončal s čestitjem sv. Rešnjega Telesa od dveh do štirih zjutraj in potem daroval sv. mašo, tako je — trdno upamo — prvi letošnji prvi petek že v nebesih slavil Zveličarja, kjer bo na veke prosil za svoj za svoje ljudstvo. Tako je smrt pravičnega.

Ob mrtvaškem odru prezasluznega apostolskega protonotarija kličemo: Večna čast takemu možu!

Prvi petek v novem letu

Zadostina pobožnost prvih devetih petkov, ki se je začela v decembru, je našla med vernim ljudstvom tudi v novem letu na prvi petek povsod izredno lep odziv, ki je marsikje privedel k mizi Gospodovi še več udeležencev kakor pa v mesecu decembru. V vseh župnijah v Ljubljani so bile spovednice zadnje dni v decembru in tudi na Novega leta dan kar oblegane. Posebno razveseljivo pa je bilo dejstvo, da so to pot prihiteli zlasti moški in moška mladina v še večjem številu kakor prvič. V vseh farnih cerkvah in v številnih drugih cerkvah in kapelah v Ljubljani so se na prvi petek zjutraj začele maše že ob pol šestih.

Cerkve so bile že pri prvih mašah izredno polne. Največji naval pa je bil povsod med sedmo in osmo uro. V farnih cerkvah sredi mesta so ponekod spovedovali in obhajali še pozno v dopoldne, medtem ko so na drugih župnijah večinoma zaključili okrog devetih. Zvesti, da je zadostjevanje naša dolžnost, je postala vsesplošna in tako vsaka fara v Ljubljani ob drugem prvem petku lahko s ponosom ugotavlja, da nikjer ni padlo število tistih, ki so se odločili udeleževati se pobožnosti devetih petkov, ampak marsikje celo znatno naraslo.

Posebno lepo je bilo videti, kako je v izrednem velikem številu prihitela v cerkve doraščajoča moška mladina, kakor so stopali k mizi Gospodovi odrasli moški. Glejmo, da bomo pridobili še tiste, ki so dozdaj stali ob strani pri tej pobožnosti, ki naj jo opravi vsa. Le tako bomo res kot narod zadostovali in pri božjem usmiljenju izprosili boljše usodo zase, za svoje, za naše ljudstvo in vse človeštvo. Bog naj blagoslovi naš dobri namen, da bomo res vse pripeljali v svetišče Njegovega srca!

Velik mraz na Goriškem

Gorica, 2. januarja.

Za minule praznike smo imeli v Juljski Krajini suhe, sončne zimske dneve. V ravnini in po dolinah ni nikjer snega, šele po gorovju in planotah z nad 800 metri višine naletimo na snežno odejo. Za smučarje so bili letošnji prazniki bolj jalovi, ljubitelji zimskega športa niso prišli do veselja in razmaha. Mraz je vse dni pritiskal precej občutno.

Do sobote, 27. dec., je živo srebro plesalo okrog ničle, v jutrih smo imeli par stopinj pod ničlo, v opoldanskih urah smo se pa še greli na soncu. V noči od petka na soboto 27. dec. je pa zavel ostrejši sever in prinesel prav trd mraz. V Gorici smo vse dni do konca leta imeli zjutraj od 9 do 11 stopinj pod ničlo. Tudi po deželi so imeli prilično enak mraz, samo v višjih legah in na Pivki so prišli tudi do 14 stopinj pod ničlo.

Na veliko srečo smo bili vse čas brez burje. Ta neugnanika, ki navadno šari in strahuje po enem ali drugem delu našega ozemlja, je ves čas čudežno mirovala in nam napravila ostri mraz znosen.

Zberite knjige »Slovenčeve knjižnice«. - Vsaka knjiga broširana le 5 lir, vezane po 11 lir in 20 lir.

Rdeči križ sporoča

V tajništvo naj se oglasio: Birk Evfemija, Bodlaj Silva, Bregant dr. Marij, Demšar dr. Ernest, Engelsrath prof. Heda, Filipič Matija, Grča Andrej (Rakek — dokumenti), Jelen dr. Stanko, Jovanovič Mila, Kadjan Nikola, Klaič-Klein Helda, Kovačič Ivan, Krelj Zinka, Krželj Jože (vrniti pismo), Kump Leopoldina, Bergeč dr. Josip, Löwinger H., Marinič Bogomir, Mihelič Vladimir (svoji vojnega ujetnika), Miletic Dragica (voj. ujet.), Njegovan Mirko (pisma), Pertot inž. Miloš (pisma), Rožič Jože (voj. ujet.), Runko Ferdinand, Troha S. Anton, Serbak Zora, Spes Anton, Sinkovec Vera, Strasslager Vlasta, Vrbanič Djuro, Zebre Ivan (svoji), Sever Josip, Rupnik I. Božidar.

Poizvedovalnemu oddelku RK so darovali: 50 lir Bergler Nace iz Ljubljane; 50 lir Bizjak Franc iz Ljubljane; 40 lir Brecljnik Albina iz Ljubljane; 100 lir Klinar Anton iz Ljubljane; 100 lir Klemenčič in novoletnih voščil prijateljem in znancem; 50 lir Kos Justj iz Stične; 300 lir Maček Anton iz Zadobrave pri D. M. v Polju; 57 lir Martinčič, vikar; 200 lir Turk iz Ljubljane za počastitev spomina pok. Antona Turka.

Kuhinja Pokrajinskega podpornega društva deluje

Na veseljenem prostoru ljubljanskega velesejma je največji paviljon, znani Dolničarjev paviljon, v katerem je Pokrajinsko podporno društvo v mesecu decembru z izredno naglico uredilo sodobno ljudsko kuhinjo. Na novega leta dan je kuhinja že začela obratovati in sprejela prve goste, ki prejemajo tam brezplačno kosilo. Ob navzočnosti predstavnikov Stranke, Zveznega podpoveljnika comm. Gattija, ljubljanskega župana dr. Adlešiča, predstavnikov Osrednjega pomožnega središča in Pokrajinskega podpornega društva, je kuhinja prvič postregla svojim gostom.

Obednica je lično urejena v največjem paviljonu, ki je bil v ta namen primerno preurejen. Ker pripravljajo kuhinja obede za 500 oseb, so kosila razdeljena v dva turnusa. 250 oskrbovancev lahko obeduje hkrati v veliki obednici in sicer prva skupina ob dvanajstih, druga pa ob dveh. Pred obednico je velika čakalnica, kjer se zbirajo oskrbovanci, prav tako kakor obednica je tudi ta zakurjena, tako da se gostje kuhinje lahko ogre-

jejo. Na drugi strani čakalnice je kuhinja, ki pripravlja tečne obede po določenem jedilnem listu. Kosila se dele brezplačno na nakaznico, ki jo dobi obiskovalec ob vstopu v čakalnico potem ko predloži izkaznico. Za tiste, ki obedujejo ob dvanajstih, so bile izdane rdeče izkaznice, za tiste, ki obedujejo ob dveh, pa bele izkaznice. Izkaznice, ki opravljajo za prejem nakaznic za kosilo, pa se izdajajo le na odgovarjajoče število odrezkov živiliških nakaznic.

Ob novoletnem začetku delovanja kuhinje so bili gostje še posebej pogoščeni. Poleg vsakodnevnega povprečnega obroka, ki obsega glavno jed, kruh in sadje, so dobili tudi še vino. Obrok je bil tečen in je obsegal zakuhane testenine z mesom. Vsem se je še posebno prilegla pomaranča. Vsi udeleženci so z velikim tekom pospravili kosilo in bili hvaležni, da je začela delovati tako važna socialna ustanova siromašnega in delovnega ljudstva.

Ko je na Novega leta dan začela delovati ljudska kuhinja Pokrajinskega podpornega društva, so bili vsi gostje kuhinje lepo pogoščeni.

Božične počitnice podaljšane

Rim, 2. januarja. AS. Da bi do skrajnosti zmanjšal težkoče v zvezi s kurjenjem šol in da ne bi obenem trpel študije, je minister za narodno vzgojo odredil, da se bo pouk pričel dne 19. januarja, namesto 9. januarja.

Seznam ljubljanskih optantov za preselitev

(V oklepaju: dan in kraj rojstva; in = poročena.)

Grad Avgust (25. 10. 1904, Linz), Ljubljana, Predovičeva 24; Brabant in Grad Terezija (23. 9. 1895, Koroško), Ljubljana, Predovičeva 24; Fidler Mihael (27. 9. 1895, Onk), Ljubljana, Poklukarjeva ul. 2; Jessenek in Fidler Kati (12. 2. 1895, Celje), Ljubljana, Poklukarjeva 2; Fidler Peter (9. 2. 1935, Ljubljana), Ljubljana, Poklukarjeva 2; Fidler Pavel (9. 2. 1935, Ljubljana), Ljubljana, Poklukarjeva 2; Drofenik Anton (8. 3. 1885, Maribor), Ljubljana, Rudnik 17; Franz Emilij (28. 6. 1900, Ljubljana), Ljubljana, Staničeva 10; Furtner in Franz Ana (7. 4. 1902, Leoben), Ljubljana, Staničeva 10; Franz Inge (12. 9. 1933, Graz), Ljubljana, Staničeva 10; Luschan Edvard (16. 4. 1866, Ljubljana), Ljubljana, Bleiweisova 3; Stedy in Luschan Gizela (8. 1. 1868, Ljubljana), Ljubljana, Bleiweisova 3; Praunseiss Avgust (16. 6. 1875, Ljubljana), Ljubljana, Prule 6; Rukli in Praunseiss Terezija (6. 5. 1875, Villach), Ljubljana, Prule 6; Deutschmann Jožef (9. 2. 1895, Maribor), Ljubljana, Rožna dolina; Tolmajnar in Deutschmann Marija (10. 10. 1902, Vevče), Ljubljana, Rožna dolina; Deutschmann Teodor (29. 9. 1928, Vevče), Ljubljana, Beethovnova 17; Gladitsch Janez (1. 7. 1910, Globoki potok), Ljubljana, Rožna dolina c. V/30; Losser in Gladitsch Edeltraud (22. 8. 1917, Borovec), Ljubljana, Rožna dolina c. V/30; Janschek Herman (29. 8. 1906, Dunaj), Ljubljana, Gajeva 6; Kotschan Janez (20. 6. 1898, Lepi kamen), Ljubljana, Tržaška 10; Wrenck in Kotschan Marija (28. 9. 1900, Ljubljana), Ljubljana, Tržaška 10; Kotschan Janez (3. 1. 1924, Ljubljana), Ljubljana, Tržaška 10; Kunstl Erna (31. 8. 1901, Ljubljana), Ljubljana, Medvedova 1 a; Pleteršek Marija (17. 1. 1885, Ptuj), Ljubljana, Hrenova 8; Sieberl Mihael (6. 5. 1898, Olsevek), Ljubljana, Galjeveca 154; Wiesse in Sieberl Neža (8. 1. 1900, Toplice), Ljubljana, Galjeveca 154; Sieberl Leo (4. 3. 1926, Erlangen), Ljubljana, Galjeveca 154; Sieberl Edit (12. 10. 1930, Stuttgart), Ljubljana, Galjeveca 154; Sieberl Fric (3. 4. 1932, Stuttgart), Ljubljana, Galjeveca 154; Visnowitsch Roza (1. 8. 1870, Maribor), Ljubljana, Tyrševa 63; Vehar Valentin (9. 2. 1898, Idrija),

Ljubljana, Ježica 80; Schlöf in Vehar Kati (8. 4. 1903, Eisenkoppel), Ljubljana, Ježica 80; Vehar Fric (9. 2. 1923, Eisenkoppel), Ljubljana, Ježica 80; Vehar Silverij (19. 6. 1925, Rechberg), Ljubljana, Ježica 80; Vehar Emilij (11. 9. 1932, Rechberg), Ljubljana, Ježica 80; Teger Marija (7. 8. 1892, Judenburg), Ljubljana; Schischegg Janez (24. 12. 1877, Maribor), Ljubljana, Gutsmanova 45; Coriary in Schischegg Roza Marija (22. 12. 1901, Ljubljana), Ljubljana, Gutsmanova 45; Schischegg Janez (2. 11. 1932, Ljubljana), Ljubljana, Gutsmanova 45; Schischegg Stanislav (13. 4. 1934, Ljubljana), Ljubljana, Gutsmanova 45; Schischegg Silvester (20. 12. 1935, Ljubljana), Ljubljana, Gutsmanova 45; Roth Bogomir (2. 1. 1893, Ljubljana), Ljubljana, Livarska 3; Nabernik in Roth Emilija (5. 3. 1909, Gorica), Ljubljana, Livarska 3; Klopschaver in Nabernik Amalija (10. 7. 1880, Ljubljana), Ljubljana, Livarska 4; Moschina Rudolf (17. 4. 1883, Celje), Ljubljana, Dolenjska c. 48; Čilensček in Moschina Marija (7. 3. 1887, Celje), Ljubljana, Dolenjska c. 48; Demšar in Mastnak Antonije (25. 12. 1917, Ljubljana), Ljubljana, Ljubljana; Mastnak Hilda (21. 9. 1938, Ljubljana), Ljubljana, Ljubljana; Pavlek in Paar Maly (5. 9. 1884, Zlatar), Ljubljana, Medvedova 3; Paar Vanda (14. 4. 1922, Klagenfurt), Ljubljana, Medvedova 3; Logar Filip (12. 4. 1890, Verd), Ljubljana, Rožna dolina c. XI-2; Logar Janez (10. 7. 1924, Gor. Radgona), Ljubljana, Nemčija; Magerl Janez (4. 2. 1891, Ljubljana), Ljubljana, Predovičeva 22; Senn in Magerl Berta (17. 9. 1893, Tirolsko), Ljubljana, Predovičeva 22; Magerl Bruno (21. 12. 1932, Ljubljana, Predovičeva 22; Magerl Karla (12. 9. 1930, Ljubljana, Ljubljana, Predovičeva 22; Kunz Adelheid (16. 11. 1918, Nemčija), Ljubljana, Splitska št. 15; Koser Artur (6. 11. 1909, Celje), Ljubljana, Aleksandrova 6; Magdič in Koser Slavka (28. 2. 1911, Ljubljana), Ljubljana, Aleksandrova cesta 6; Koser Alja (29. 2. 1932, Ljubljana), Ljubljana, Aleksandrova 6; Koser Peter (23. 4. 1935, Ljubljana), Ljubljana, Aleksandrova cesta 6.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 3. januarja: Anter, papež in mučenec; Genovefa, devica; Gordij, mučenec; Florencij, škof; Peter, mučenec; Danijel, mučenec.

Nedelja, 4. januarja: Ime Jezus; Angela Fol, vdova; Dalroza, mučenica; Prisk, mučenec.

Novi grobovi

† **Jože Zajec**. V Vel. Račni pri Grosupljem je po daljši bolezni umrl v visoki starosti 83 let, na prvi petek, 2. januarja, g. Jože Zajec, pd. Zrnčev oče. Pokojnik je obče spoštovan mož in skrben družinski oče. Njegova dva sinova sta že dolga leta uslužbena v Ljubljani. G. Zajec je v tem podjetju namestnik oddelkovskega vodje strojnih stavev. G. Jože Zajec je bil dolgoletni župan domače občine in predsednik kraja, šol. sveta. Bolehal je zadnja leta na hudi naduhi, pred petimi tedni pa je legel v posteljo. Pogreb blagoga pokojnika bo v nedeljo, 4. januarja, ob pol 11 dopoldne na domače župno pokopališče. Pokojniku naj sveti večna luč, žalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

† **Miroslav Medved**, posestnik in gostilničar v Dolskem ob Savi pod Ljubljano, je na novega leta dan zatisnil svoje oči po dolgem trpljenju v Tomačevem. Pogreb bo v soboto ob 3 popoldne iz Tomačevega pri Ljubljani k Sv. Križu, kjer bo položen v začasni grob. Bog daj njegovi duši večno blaženost! Njegovim sorodnikom naše sožalje!

† **Lucija Krže roj. Leskovec** je umrla v Ljubljani, Kolesijska ulica 13, odkoder bo njen pogreb v soboto ob 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Njenim dragim, ki za njo žalujejo, izrekamo svoje sožalje!

† **Rozalija Krumpeštar**. Sv. Gregor. Dne. 1. januarja 1942. je umrla sestra g. svetnika župnika Rozalija Krumpeštar. Pogreb blagopokojne bo v soboto dne 3. januarja ob 9. Naj v miru počiva!

Če opazujemo med moškim svetom toliko mladenosti, povzročnosti, vsemarnosti v dušnih zadevah in v verskih stvareh, smo prisiljeni trditi, da ni tega ne bilo, če bi bolj segali po našem

„BOGOLJUBU“

ki se ne peča s svetovno politiko, marveč s tisto na potrebnost politiko, kateri je poglavito geslo: „Reši dušo svojo!“ — Bogoljub je Vaš prijatelj! Pokličite ga v hišo! UPRAVA: Ljubljana, Ljudska tiskarna

— 28.313 bolnikov je sprejela splošna bolnišnica v lanskem letu. Na Silvestrovo zvečer je splošna bolnišnica v Ljubljani sprejela zadnjega bolnika v starem letu s tekočo sprejemno številko 28.313. To pomeni, da je v vsem letu sprejela bolnišnica 28.313 novih bolnikov, kar je v primeri s prejšnjim letom, ko je bolnišnica dosegla žalosten rekord, za 8000 manj. Če upoštevamo, da se je sprejemno območje splošne bolnišnice v Ljubljani znatno skrcilo, je visoka številka, ki jo je bolnišnica kljub temu dosegla, dokaz, da se je naval na bolnišnico še povečal in da bolniki še mnogo rajši prihajajo po zdravniško pomoč v bolnišnico. Manjše število bolnikov v celoti je omogočilo le rednejše poslovanje bolnišnice in odstranilo kriče razmere, ki so prejšnja leta naravnost plašile bolnike pred vstopom.

— Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbenski davek v davčnih znakih morajo tedaj januarja 1942-XX pristojni davčni upravi predložiti v pregled knjižice uslužbenskega davka za leto 1941. — Če ne predlože knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139 odn. v primeru utajbe po čl. 142 zakona o neposrednih davkih.

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milano v tvornici tvrdke TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

— Davčne prijave. Davčna uprava za mesto v Ljubljani razglasa, da je v roku od 2. do 31. januarja 1942-XX vložiti: a) prijave za odmero pri dohodnih, posebnega davčnega dodatka po čl. 59/II in davka za samice; b) splošnega in skupnega davka na poslovni promet, luksuznega davka in doklade za Narodni sanitetni fond za davčno leto 1942-XX; c) prijave za odmero rentnine za davčno leto 1942-XX. Podrobnejša navodila so razvidna na uradni deski davčne uprave za mesto in Mestnega načelstva v Ljubljani.

— Davčne karte za služkinje. V smislu čl. 95 zakona o neposrednih davkih ter dodatnih izpremembah si morajo vsi poslodavci, ki zaposlujejo hišno služabništvo, nabaviti davčne karte za leto 1942-XX. Davčne karte je nabaviti v roku od 2.

do 31. januarja 1942-XX. Poslodavec, ki davčne karte vobče ne nabavi ali je ne nabavi pravočasno plača kot kazen petkratno vrednost davčne karte. V izogib kazenskim posledicam se vabijo vsi poslodajalci, da davčne karte pravočasno nabavijo pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5/II, soba 14. — Karta z vsemi sporednimi davčninami stane 30 lir 50 cent.

— V Ribnici so za 2 milijona lir pokadili. Zanimiva je statistika o potrošnji cigaret in tobaka v Ribniški dolini, ki nam jo je dala na razpolago glavna zaloga Klun Jože v Ribnici. Ta zaloga oskrbuje s tobakom in cigaretami 60 trafikantov. Letos so pokadili v Ribniški dolini skoraj za 2 milijona lir tobaka in cigaret, dočim v preteklem letu za 3 in pol milijona dinarjev. Primerjava potrošnje tobaka in cigaret v lanskem aprilu in v letošnjem kaže, da so lani porabili v Ribniški dolini le za 270.353 dinarjev tobaka, dočim aprila meseca letos za 600.154 dinarjev. Tako vidimo, da so razmere vplivale tudi na kadilce, da so pričeli z pridne kaditi. V preteklem letu so pokadili v Ribniški dolini 549 kg sivekega tobaka, 1435 kg dunavskega. Zelo se je dvignila potrošnja bolj-ših cigaret, saj so se mnogi kar založili za več mesecev, najbolj pridni nakupovalci bolj-ših cigaret so bili vojaki. Zaloga je prodala 191.000 Neretva, 1.222.000 Morava, 2.772.000 Zeta, 2 milijona 222.000 Ibar, 6.037.600 Drava. Portorik je prodala 18.900, kratkih cigar 63.300, noslanca 52 kg, klobasic 46 kg.

Ljubljana

1 **Križanska moška kongregacija** ima jutri, v nedeljo 4. januarja, redni mesečni shod ob tri četrti na 6 zvečer. Po govoru bo kratka adoracija pred izpostavljenim Najsvetejšim, potem sv. rožni venec in litanije M. b. Po govoru bo za ta shod običajno darovanje za namen družbe.

1 **Prvi ogenj na novega leta dan**. Že na vse zgodaj so ob prvih urah Novega leta imeli ljubljanski poklicni gasilci opravke z ognjem. Ogenj ni povzročilo silvestrovanje ali kaka nepredvidnost. Okrog 5.45 je začelo goreti v Blaznikovi tiskarni na Bregu. V litografiji je začel goreti papir, ki je bil deloma že tiskan. Ogenj se je razširil tudi na vrata delavnice, ki so ob prihodu gasilcev že gorela s plamenom. Ker papir le počasi gori in večinoma tli, so gasilci ogenj že v tri četrti ure pogasili pod vodstvom poveljnika Rozmana. Ker stroji niso bili prizadeti, škoda ni posebej velika. Upajmo, da zgodnji začetek na novega leta dan ne pomeni, da bi gasilci v novem letu imeli več posla kakor druga leta.

1 **Mestnim revežem za božič in novo leto** je stalni neimenovani dobrotnik poslal 1000 lir, industrialca g. Fran Bonač, predsednik Ljubljanskega velesejma, je pa nakazal 2000 lir. — Mestno poglavarstvo izreka obema stalnima velikima dobrotnikoma mestnih revežev najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih z željo, da bi njun dobri zgled posnemali tudi drugi.

1 **Živilske nakaznice** so vse razdeljene, kolikor je bilo mogoče ugotoviti naslove. Kdor pa navzlic temu še ni dobil živilske nakaznice ali dodatnih kart, ki mu pripadajo, naj jih reklamira od sobote 3. januarja dalje v dvorani Mestnega doma od 9—14. Spet opozarjamo, da gospodinjje, hišne pomočnice in gostinjske osebe nima pravice do dodatkov ter bi zato brez uspeha reklamirali dodatne karte. Obenem opominjamo trgovce, peke in gostilničarje, da smejo racionalno blago oddajati samo po predložitvi celih nakaznic, torej samo na nakaznice s pravilno izpolnjenim glavo.

1 **Druženje brivcev in frizerjev** obvešča svoje članstvo, da se vrši napovedani sestanek v nedeljo 4. januarja ob 10 v beli dvorani hotela Union, I. nadstropje, vhod skozi kino Union. Prosimo točnosti in sigurne udeležbe, ker je sestanek namenjen ureditvi cenika, izdanega po Visokem komisariatu. Zatorej pridite vsi! — Uprava.

1 **Kdor še ni videl živih jasic** naj pohiti v frančiškansko dvorano, kjer bo frančiškanska Prosveta že petič ponovila prelepo Gregorinovo božično dramo »Kralj z neba« in sicer v nedeljo 4. januarja (jutri) ob 3 popoldne. Opozarjamo čen občinstvo z dežele, da se udeleži te predstave, ker jim je mogoč pravočasen povratek domov. Pridite, ne bo Vam žal! Starši, pripeljite s seboj svoje otroke, da bodo nazorno videli to, kar se uče v šoli. — Priporočamo, da si vstopnice preskrbite v predprodaji v trgovini A. Silič, frančiškanska ulica in jutri v nedeljo od 9 dalje pri blagajni frančiškanske dvorane. Sporočamo, da smo za to predstavo znižali cene vstopnicam tako, da bo mogoče vsakemu ogled te lepe božične igre.

1 **Uboga mati 6 otrok** živi v obupnih gmočnih razmerah in mlo prosi kakršnekoli podpore v obliki, živčju ali denarju. Vsi otroci so mladoletni in niti najstarejši ni še iz šol Darove sprejema uprava »Slovenca«, kjer je tudi naslov prosilke.

1 **Rokodelski oder** je na praznik z velikim uspehom odigral komedijo: »Cvrček za pečjo«. — Igra je polna napetih zapletljajev in ima veliko me-ro toplega in pristnega humorja. Dvorana je bila polno zasedena in vsi, ki so predstavi prisostvovali, so bili zelo zadovoljni. Opozarjamo da bo ponovitev zato jutri ob 5 popoldne. Predprodaja vstopnic na dan predstave od 10—12 in dve uri predstavo v društveni pisarni, Petrankova 12/1.

1 **Nedeljsko zdravniško službo** bo opravljal od sobote od 20 do ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ahčin Marjan, Korytkova 18, telefon 36-24.

1 **Prosvetno društvo v Zeleni jami** bo na splošno željo občinstva ponovilo v nedeljo 4. januarja t. l. ob pol 5 popoldne igro »Reveček Andrejček«. Pridite v dvorano mlad. zavetišča — ne bo Vam žal!

Gledališče

Drama. Sobota, 3., ob 17.30: O, ta mladina«. Izven. Znižane cene. Nedelja, 4., ob 14: »Sne-guljičica«. Izven. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Ob 17.30: »Boter Andraž«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 5. Janj. Torek, 6., ob 14: »Petrekove poslednje sanje«. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Ob 17.30: »Rokov-njaček«. Izven.

Opera. Sobota, 3., ob 17: »Rigoletto«. Izven. Zelo znižane cene. Nedelja, 4., ob 15: »Neto-pira«. Izven. Zelo znižane cene. Ponedeljek, 5. Zaprt. Torek, 6., ob 17: »Prodana nevesta«. Izv.

Radio Ljubljana

Sobota, 3. januarja: 7.30 Radijska poročila v slovenščini — 7.45 Lahka glasba, vmes ob 8 napoved časa — 8.15 Radijska poročila — 12.15 Kvartet Jožek — 12.35 Pesmi in napevi — 13 Napoved časa — Radijska poročila — 13.15 Voj-no poročilo Glavnega Stana Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Orkester E.I.A.R.-ja pod vodstvom D. M. Sijanica — 14 Radijska poročila — 14.15 Prenos iz Tokia — 14.45 Radijska poročila v slovenščini — 17.15 Nove plošče Cetra — 18 Gospodinjsko predavanje v slovenščini — 19.30 Radijska poročila v slovenščini — 20 Napoved časa — Radijska poročila — 20.20 Komentar k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.35 Operetna glasba 18. stoletja pod vodstvom Giuseppa Morellija s sodelovanjem sopranistke Ljane Grani — 21.35 Koncert violončelista Čen-de Sedlbauerja in pianista Marijana Lipovška — 22.05 Orkester Cetra pod vodstvom Barziz-ze — 22.45 Radijska poročila.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20 in mr. Murmayer R., Sv. Petra cesta 78.

Poizvedovanja

Manjša vsota denarja se je našla. Dobi se pri Antoniji Perko, Vošnjakova 7, pritličje. V nedeljo se je pod hribom našla usnjena rokavica. Dobi se: Pod hribom 62 (pritličje).

Sodni tolmači

»Službeni list za Ljubljansko pokrajino« št. 105 z dne 31. decembra 1941-XX objavlja seznam stalno zaprišenih sodnih tolmačev, ki so izvrševali svoj posel na območju apelacijskega sodišča v Ljubljani po stanju z dne 1. decembra 1941.

Nemško: dr. Pavlin Ciril, tajnik Zveze indu-strije; *Gabrijelčič Mihael*, dvorni svetnik v pokoju, dr. Gregorin Gustav, bivši odvetnik; dr. Eržen Robert, profesor na Trgovski akademiji; dr. Persin Aleš, odvetnik; dr. Stare Egon, odvetnik; *Miklavčič Franc*, prokurist Združne gospodarske banke; dr. Vovk Janko, odvetnik; *Vlach Josip*, bančni ravna-telj v pok.; dr. *Kamušič Josip*, odvetnik; dr. *Skaberne Franc*, odvetnik; *Graselli Andrej*, mestni komisar; *Tribuč Josip*, imejtelj gospodarske pi-sarne; dr. *Miron Bleiweis-Trstenički*, odvetnik; *Pintar Vladimir*, odvetniški pripravnik; *Gruden Rafael*, sod. pis. uradnik; *Mahnik Rafael*, banski svetnik; dr. *Krašovec Ciril*, odvetnik (Logatec); dr. *Vovk Viktor*, odvetnik; dr. *Gruden Josip*, odvetnik. — Za rusko: *Peternel Ciril*, profesor; dr. *Preobraženski Nikolaj*, profesor. — Za italijansko: dr. *Benković Ivo*, odvetnik; *Gabrijelčič Mihael*, dvorni svetnik v pok.; dr. *Gregorin Gustav*, bivši odvetnik; dr. *Eržen Robert*, profesor; dr. *Stare Egon*, odvetnik; dr. *Vovk Janko*, odvetnik; *Berden Emil*, učitelj; *Pintar Vladimir*, odvetniški priprav-nik; dr. *Branko Alujevič*, prav. referent OUZD; dr. *Krašovec Ciril*, odvetnik (Logatec); *Gruden Ra-fael*, sodni uradnik (Vrhnika); dr. *Skaberne Fran-c*, odvetnik; *Mahnik Rafael*, banski svetnik; dr. *Vovk Viktor*, odvetnik; *Miklavčič Franc*, prokurist Za-družne gospodarske banke; dr. *Gruden Josip*, odvetnik; dr. *Fornazarić Slavko*, odvetnik (Lož); dr. *Trst Josip*, gimn. profesor (Novo mesto); *Braz Gu-sta*, notarska uradnica, *Kralj Albin*, zasebni urad-nik (oba Metlika); *Krisper Franjo*, javni notar (Cromnelj). — Za madžarsko: *Mohorič Ivan*, general-ni tajnik Zbornice za TOI; *Berden Fran*, učitelj. — Za srbsko-hrvatsko: *Pintar Vladimir*, odvetniški pripravnik; *Mahnik Rafael*, banski svetnik; dr. *Per-sin Aleš*, odvetnik; dr. *Stare Egon*, odvetnik; *Vlach Josip*, upok. bančni ravnatelj. — Za latinsko: dr. *Novak Franc*, profesor na realki; dr. *Alujevič Bran-ko*, pravni referent OUZD. — Za poljsko: *Valdemar Haselakiewicz*, svetnik drž. žel.; *Mole Vojeslav*, univ. profesor. — Za portugalsko: *Strucelj Drogan*, portugalski konzul. — Za špansko: *Berden Franc*, učitelj; *Cerkvenič Mirko*, zasebni uradnik. Za nizozemsko: *Knez Zdenko*, veletrgovec. — Za francosko: dr. *Fran Sturm*, univ. profesor; *Miklav-čič Franc*, prokurist Združne gospodarske banke; dr. *Skaberne Franc*, odvetnik; *Graselli Andrej*, mestni komisar; dr. *Miron Bleiweis-Trstenički*, odvetnik; dr. *Alujevič Branko*, prav. referent OUZD; *Pintar Vladimir*, odvetniški pripravnik; dr. *Crnagoj Ivan*, publicist; *Bajuk Hugon*, gimnazijski profesor (Novo mesto). — Za angleško: *Mulaček Ivan*, abs. phil. in zasebni učitelj; *Miklavčič Franc*, prokurist Združne gospodarske banke; dr. *Skaberne Fran-c*, odvetnik; *Pintar Vladimir*, odvetniški pripravnik, *Krisper Leo*, zasebnik (Cromnelj). — Za češko: *Kostial Ivan*, gimn. profesor (Novo mesto).

Iz Goriške pokrajine

Novi grobovi na Goriškem. V Gorici je mirno odšel v večnost upokojeni sodni svetnik g. Matej Primožič. Rajni je bil sin kmečkih staršev iz Oslav-ja nad Gorico. Dočakal je visoko starost 84 let. Kot sodnik je služboval dolgo vrsto let v Tolmini, kjer je vodil tamorožno okrajno sodnijo. Pozneje je prišel v Gorico in je postal svetnik okrajnega so-dišča. Nekaj let nato je vodil lastno odvetniško pi-sarno. Ko so ga začela bremeniti leta in ga je začela mučiti bolehnost, se je poslovil od pravnih poslov in se umaknil v zatisej penzija. Bil je ugleden, priznan jurist in se je v mladih letih udeje-stvoval tudi kot pravni pisatelj. Radi svoje neprisil-ne prijaznosti in vedrosti je bil v vseh krogih čis-lan. Po Tolminekem, kjer je služboval, se ga sta-rejši ljudje še sedaj s spoštovanjem spominjajo. Žalujočim domačim naše sožalje, njemu pa večni mir in časten spomin! — Pri Sv. Luciji ob Soči so 23. decembra ob veliki udeležbi vse fare spre-mili k zadnjemu počitku gospo Ano Mikuz, gospo-dinjo znanega Mikuževega hotela. Vse življenje de-lavna in skrbna za dom in družino je kot izborna kuharica dvignila glas svoje gostoljubne hiše do

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

Najbolj pameten, najbolj sposoben, najbolj izurjen in junaški palček sem pa — jaz, Mo-drijanček. Jaz sem lepše oblečen kot drugi palčki in zmeraj po najnovejši modi. Moj frak

je narejen po sliki, ki sem jo dobil v nekem modnem listu. Moj visoki, blesteči se cilind-er je kupljen v najboljši trgovini v Rimu. Tako lepih čevljev, kakršni so moji, nima nihče, a palčica, ki se nikoli ne ločim od nje, je ena sama eleganca. Na enem očesu imam šipico, pa ne zato, kakor da bi slabo videl, ampak zato, ker se mi zdi to tako zelo lepo. Kadar grem na kak obisk, si zmeraj zataknam v gumbico veliko rožo, okrog vratu pa imam visok, trd, snežnobeli ovratnik, ki mi izredno lepo pri-stoji.

velikega priznanja. Marsikdo izmed neštetihi nje-nih gostov se bo ob spominu na dobro gospo do-mislil tudi raznih okusnih dobrot, s katerimi mu je ljubeznivo postregla. Dočakala je lepo starost 69 let. Naj se po trudopolnem delu spočije pri Bogu, družini, zlasti preizkušenemu g. sopru-gu naše iskreno sožalje. — Star 71 let je v Gorici po daljšem bolehanju vdano izdihnil g. Josip Mozetič, zidarski mojster in stavebnik. Pokojni »Pepi«, ka-kor so ga nazivali vsi prijatelji, je imel pred svet-vo, vojno s svojim bratom veliko stvarno podjetje. Podjetnemu, odločnemu možu naj sveti večna luč, njegovim domačim pa naše sožalje! — V Stever-janu v Brdih je vdano odšel po svoje plačilo 86-letni Stefan Hlade, dolgoletni zvesti cerkovnik ta-mošnje župne cerkve. Dolga desetletja je vestno opravljal svoj posel in ga oddal svojemu sinu. Bil je dober, skrben gospodar na svoji skromni kme-tiji, zgovoren in dotipen, prava briška grča. Naj počiva v Bogu! Družini naše sožalje.

Stalna konferenca sv. Vincencija v Gorici je tudi letos priredila najrevnejšim božničnico. Ob-darovala je 60 revežev v denarju in blagu za skup-ni znesek 1500 lir. Ta dobrodelna ustanova bi za-služila več zanimanja in opore.

Poroka. V Gorici sta se poročila gđ Slavica Viler iz naše družine in g. Silvio Bezi, univerzi-teni profesor v Padovi. Bilo srečno!

Iz Ribnice

Strupen mraz je pritisnil zadnje dni v Rib-niški dolini. Živ osrebo v toplomeru je zdrknilo kar na 18 stopinj C pod ničlo. V ponedeljek je kazal toplomer v ribniški okolici celo 24 sto-pinj pod ničlo, v torek pa 21 stopinj. Na Bregu so našli skoraj na pol zmrznjenega človeka, ki so ga komaj rešili. — Izletniki, ki so prišli s smučmi ali pa kar tako na letovišče, ostajajo v toplih sobah ali pa posedajo pri zapečih gostoljubnih Ribničanov.

† **Joras Frančiška**. V torek so položili k večnemu počitku 55 letno gospo Joras Frančiško, mater ribniškega trgovca g. Vinka Jorasa. Že pred tremi leti je gospo zadela kap; bila je vsa ta leta skoraj priklenjena na posteljo. V nedeljo zvečer je nesrečnico zadela kap že drugič. Naj pokojnica v miru počiva, svojem naše sožalje.

Na Stefanovo je umrl v Sušju pri Ribnici g. Jakob Ambrožič. Staro ribniško korenino so poznali daleč naokrog. Umrl je v 83. letu sta-rosti. Bil je zgleden katoliški mož in dober po-sestnik. Naj počiva v miru!

60 šolskih otrok dobi dnevno kosilo v Fa-sističnem domu, kjer je vlada ustanovila šol-sko kuhinjo za revne otroke. Kosilo priprav-ljajo tri domačinke.

Meščanska šola ima za svoje revne učence lastno kuhinjo, v kateri dobiva hrano več rev-nih dijakov. Namenjena je predvsem oddalje-nim učencem, ki ne morejo v zimskem času domov k obedu. Kuhinjo vzdržujejo premož-nejši učenci in učence sami, za revne pa krije-te stroške šolski upravni odbor z rednim pre-računom. Kuhinja obratuje le v zimskih mese-cih in jo vodi ravnatelj g. Trošt.

Sodna statistika. Okrajno sodišče v Ribnici je obravnavalo letos 137 civilnih tožb. Civilnih razprav je bilo 54. Kazenski oddelek je prejel 177 kazenskih ovadb, razprav pa je bilo 97. Na teh je sodišče izreкло 76 obsodb. Oprostilnih sodb je bilo 14, 7 obtožb pa je bilo zavrnjenih po § 276. Zanimivo je, da je tukajšnje okrajno sodišče obravnavalo le 6 prestopkov po uredbi o pobijanju draginje in o kontroli cen in še od teh izreкло 5 oprostilnih sodb, 1 ovadbo pa ustavilo.

Zapustil je dolino solz in se preselil v srečno večnost naš stric, gospod

stolni kanonik Ivan Sušnik
biseromašnik, apostolski protonotar itd.

V soboto, dne 3. januarja 1942 bo ob 10. uri dopoldne v stolni cerkvi sv. Nikolaja slovesna peta črna sv. maš. Nato bo pokojnik prepeljan na Zale, kjer se bo istega dne popoldne ob pol štirih vršil pogreb iz kapele sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu.

R. I. P.!

Sorodniki.

Francesco Perri

25

Neznani učenec

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Joža Lovrenčič.

Kakšne grozne preizkušnje naj bi ga čakale? Ne samo, da ni imel niti pojma, kakšne naj bi bile te preizkušnje, je vendarle čutil, da se zgodi nekaj nezasišane, kakor da se zdaj zdaj odpre zemlja pod njegovimi nogami in ga požre.

Medtem je v temi poslušal mistagoga, ki ga je vodil okoli in se ga dotikal zdaj tu zdaj tam ter govoril tajinstvene obrazce.

S pšeničnim kladom, katerega je bil vzel iz zabojčka, se mu je dotikal čela in prsi: »Kakor zrno boš moral pod zemljo, da se boš spet rodil iz tebe stvarjenja!«

S skobčevim, v med pomočnim peresom se mu je dotaknil ustnic in jih mazilil: »To je med smrti, ki ga bodo srkala tvoja usta, preden pojdeš v kraljestvo Hada.«

Potem je Marcus s trpko grozo občutil, da so mu omotali okrog zapestja nekaj mrzlega in spolzkega: bila je kača, ki je sikala po njegovih rokah z mrzlo glavico in se zdaj pa zdaj dotikala z viličastim jezikom pretov.

Ko je imel zapestje povezano, mu je nekdo polil glavo z gosto, lepko tekočino, ki mu je polzela na čelo, mu močila obraz in ustnice. Bila je sladkobnega okusa. Marcus je spoznal, da je kri.

»Sprejmi čašo pozabljenja!« je nato ukazal mistagog z visokim glasom.

Marcus je privzdignil obraz, zakaj pod brado je začutil neko roko, druga pa mu je nastavila na ustnice čašo.

Roke so bile mehke, nežne, ženske in menil je, da jih pozna, da so Varilijine.

Drhteč se je dotaknil z ustnicami čaše in pil. Ostra, grenka, z mirom močno odišavljala pijačo mu je napolnila usta. Z neznanskim studom jo je požrl in takoj občutil, da se mu je začelo megličiti in da mu srce neznansko bije ob nenadni razburjenosti. V glavo mu je bušila neznosna vročina, kri mu je udarila v oči, v čelo in žile na sencih so mu bile kakor kladivo.

Nenadoma so se bobni in svireli viharno oglašili in pridružil se jim je trušč pavk in vrišč bakhantij je odmeval, kakor bi se oglašale ranjene zveri. Marcus je čutil v temi, da so ga napadli, trideset rok je zgrabilo njegovo tuniko in jo mahoma besno raztrgalo na kosce. Čutil je, da je ostal popolnoma gol sredi kroga bakhantij, ki so se vedno kakor obsedene vresčale in mu je še ta in ona zasadila v meso nohte.

Potem se je zgodilo nekaj groznega: nekdo ga je z nekim orodjem, ki je bilo kakor s suknom povito kladivo, udaril po trebuh. Bolečina je bila tako nenadna in neznosna, da je vzkričnil, dvignil roke in se vznemiril zgrudil na kozlovo kožo. Medtem ko je izgubil zavest, so bakhantije zborna zatarnale in zapele pogrebno trendijo. To je bilo žalovanje ob smrti Dioniza, ki so ga raztrgali tani. Nato sta ga neokolora dvignila, ga kakor mrljica položila na nosilnico, ga pokrila s črnim prtom in ga odnesla v podzemeljske prostore templja.

11.

Kolikoli časa je bil v takem stanju, ni vedel. Ko se je Marcus zmeden zbudil in čutil bolečino in notranjo vročino, ki ga je pekla kakor plamen, je spoznal, čeprav je imel še zavezane oči, da se nahaja v ginekeju meditacij. Okoli njega se je širil znani duh po ambri in sandalovini in svireli so še vedno tožile v običajnem napevu štirih glask, kar

se je zdaj glasilo kakor tožba boga noči. Njegov obraz, laje in glava so bili še mokri od krvi. Še je čutil na ustnicah njeno lepko sladkobo, pomešano z okusom meda in s trpkostjo čudne pijače, ki ga je neznosno pekla in razburila.

Ni se upal genit, samo iz polnih pljuč je dihal odišavljeni zrak in zleknel pod črnim prtom čaka, kaj se bo.

Spet je mistagogov glas nenadoma zadonel v tišino:

»Vstani, o uvedenec, nastopi svojo pot v Hada!«

Marcus je palnil pokoncu — oči je imel še vedno zavezane — in se skušal obdržati na nogah. Bil je strahotno omamljen, noge so se mu tresele in zastrle oči so se mu zdele ko dva tleča ogilja.

Mistagog mu je odvezal oči in Marcus je videl, da je gol in ves okrvavljen.

»Vzemi,« mu je nato rekel mistagog in mu dal v roko dolg barbarski meč, »oboroži se s svojo močjo in boj se s silami teme, če se hočeš preroditi v Dionizovi luči!«

In ga je prijel za rame, ga pogljal v temen hodnik kjer ga je pustil samega, nakar je grozeče za njim zaklical:

»Imej ustnice zapečatene in nikdar več se ne vrni!«

Marcus je obstal z mečem v rokah sredi popolne teme, iz katere je prihajal nedoločen glas kakor enakomeren šum podzemne vode. Nekaj trenutkov je tako osepel stal in menil, da se res nahaja na pragu Hada. Prevzela ga je groza in vse, kar je vedel o kraljestvu mrtvih, si je poklical v spomin: Odisejevo in Enejevo pot v podzemlje, pošasti, sence umrlih, kalne reke in Cerbera s tremi glavami. Zdelo se je, da ga strah zmora, pa se je le opogumil, in se z mečem v roki pogljal naprej.

Prodiral je po vlažnih, spolzkih tleh in se le

s težavo mogel obdržati na nogah. Bilo mu je, kakor bi v temi dihalo nekaj zagonetnega, tajinstvenega, groznega. Vsako toliko so jo motili čudni glasovi, o katerih ni vedel, kod naj bi prihajali. V orientalskih jezikih so ponavljali imena podzemskih božanstev, magične obrazce in groznje. Potem pa je še slišal, kako se oglašajo živali, žvižge, sikanje in lajanje.

Trepetaje je šel Marcus svojo pot dalje, laje so se mu ježili in od strahu je komaj še dihal. Naenkrat se je ustavil. Pred njim se je dvignil ognjen steber, ki je zapiral podzemlje. Rdečkasti plameni so prasketajoč plapolali proti odprtini pod stropom in povzročali vršanje, kakor bi pihal veter.

»Očisti se, o uvedenec, v ognju Dionizovega!« je zadonel mistagogov glas.

Skozi ogenj torej mora? Zaprl je oči in kakor blazen skočil med plamene.

V enem samem zaletu je bil onstran, ker je bila plasev ognja tenka. Temni hodnik, ki ga je osvetljeval rdečkasti odsev ognja, je bil spet zaprt, a to pot s slapom, ki je lič z višine in, padajoč v lep porlinen bazen, se razlival po podzemski globeli kakor čudovita preproga.

Ob svežem šumotu vode ga je prevzelo nenadno veselje.

O. ugodje mrzle kopeli! Kako je želel, da bi se okopal in spraval s sebe kri, ki mu je lepila obraz in lase!

Obenem s šumotom vode je znova zaslišal iz ozadja podzemlja svireli, ki so pa vse drugače kot prej peče. Sladko, nežno so se oglašale, kakor bi klicale pomlad. Nekaj utešljivega, vabečega je bilo zdaj v glasu vode in godal. Morda pa je konec njegovih preizkušenj? Nič drugega ni več pričakoval, kot da se prikaže še bog in neizrazno neznano, kar ga je že ob sami misli pretresalo in mrazilo. Izhod iz podzemlja je moral biti blizu, saj so ga oznanjale svireli s svojo, človeka prevzemajočo ubranostjo.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Epohalno filmsko veledelo Največji film zadnjega časa

Železna krona

Gino Corvi, Luisa Ferida, Massimo Girotti, Elisa Cegani in tisoči drugih igralcev. — Radi izredne dolžine filma predstave 16. in 18.15!

KINO MATICA - TEL. 22-41

Izvrstna in zabavna filmska burka

Potepušček

V glavni vlogi poznani film. komik MACARIO

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Večna iluzija

Zadnji in najboljši film slovitnega režiserja FRANCA CAPRE

Jean Arthur, James Stewart, L. Barrymore itd.

KINO UNION TEL. 22-21

Dotrpela je naša ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Lucija Krže roj. Leskovec

posestnica

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 3. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Kolezijska ulica št. 15, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. januarja 1942.

Globoko žalujejo: Mica Kržetova, Stefanija por. Siard, hčerki — in ostalo sorodstvo.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je danes ob 5/4. uri, po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal gospod

Miroslav Medved

posestnik in gostilničar v Dolskem

Pogreb bo v soboto, dne 3. januarja ob 3. uri popoldne iz Tomačevega v začasni grob pri Sv. Križu.

Tomačevo, Dolsko, D. M. v Polju, Ljubljana, dne 1. januarja 1942.

Žalujejo rodbine: Medved, Semraje, inž. Tuma, Babnik.

Kap jih je zadela...

42

Kot v vseh stanovanjskih prostorih heatherstonskega gradu se je tudi tukaj takoj poznal vpliv Gavinovega skrbnega vodstva.

Doprni kip Henryja Cassertona je bil pokrit z mokrimi krpami, ki so preprečevale, da bi se delale v modelirski glini poke.

Orodje in kiparske priprave so ležale lepo osnažene ena za drugo na mizi.

In radijski aparat je stal nedotaknjen v kotu. Bil je močni sprejemnik na baterije z vdelano anteno.

Ko ga je Montgomery odprl, je zaslišal mehke zvoke petja in godbe čaja ob petih iz hotela Savoy v Londonu.

»...ljubi me, poljubi me, potem bo svet krasen! Če ljubiš in poljubiš me, me gleda Amor nasmejan! Vse je lepo, mlado in noro. Le vzemi me, dragi moj! Srce je tako mi polno...«

Je pel v mikrofonu jasen banjo-glas — tako namreč imenujejo Angleži ta polglasni, svojevrstni tenor.

In vmes je nekaj tulilo.

Kot bi bil v najbližji sosesčini močan oddajni aparat.

Malioglas

V malih oglaših velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0.30, pri ženitovanjskih oglaših je beseda po L. 1.— pri vseh ostalih malih oglaših pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglašje je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Istejce:

Gospodična

s trgov. šolo, z znanjem stenografije in strojepisja išče službo v pisarni kot začetrnica ali samo v praksi. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 33.

Službe

Dobe:

Postrežnico

»nažno, takoj sprejmemo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13940.

Kupimo

Prazne steklenice

vine, vseh vrst, vsako količino, plačamo najbolje. — Rupena, Tavčarjeva 6, telefon 38-47.

Vajenci

Vajenko

sprejme kavarna »Vesela« v Ljubljani. Pogoji vsaj dve srednji soli.

Posestva

Njivo ali travnik

kupim ali vzamem v najem v bližini Ljubljane. Martinec, Trnovski pristan 20, Ljubljana.

STOLNI KAPITELJ LJUBLJANSKI

naznanja, da je dne 1. januarja 1942 dokončal tek svojega plodonosnega življenja prečastiti gospod

biseromašnik, apostolski protonotar

Ivan Sušnik

stolni kanonik senior in jubilar, kanonik penitenciarij, konzistorialni svetnik itd.

Truplo pokojnikovo se bo v soboto, dne 3. januarja preneslo dopoldne iz hiše žalosti, Pred škofijo 17, v stolnico, kjer bo ob 10 slovesno pogrebno opravilo z mašo, nakar se prepelje na Žale, od koder bo ob pol štirih iz kapele sv. Nikolaja pogreb na pokopališče pri Sv. Križu.

Naj počiva v miru!

V Ljubljani, dne 2. januarja 1942.

»Pse—ke je žvižgalo ne preveč elegantno skozi eter.

Klicel SOS so skoraj trenutno utihnili.

»Kdo kliče?« je vprašal pomoč iščoči oddajnik.

»Mont!« je odgovoril detektiv.

»Tukaj Chappell!« je bil odgovor. »Počakaj!« Montgomery je globoko zajel sapo.

»Torej moj prednik še živi!« je zamrmral olajšano.

V zvočniku je nekajkrat zapraskalo.

Potem je iz njega zazvenel Chappellov glas:

»Halo, Mont! Tukaj Chappell in...«

»...Tukaj Bobby!« zavrešji vmes Bobby.

Čeprav je Montgomery vedel, da ga onadva ne moreta slišati je vzkliznil:

»Čudovito!«

»...odklopil sem anteno in pošiljam samo na začetni stopnji, da me ne morejo tam drugod slišati.« razlaga Chappell. »Daj mi po vsakem stavku znamenje razumem, kajti ni posebno prijetno, če ne vem, da-li si me sploh slišal!«

»Razumem!« telegrafira Montgomery.

»Lepo!« odgovori Chappell.

»Potem ti lahko na kratko povem, kaj hočem od tebe...«

Medtem ko je Chappell poročal Montgomeryju, je ta stopil k oknu in zažvižgal Ambroseju.

»Halo!« je klical, pri tem pa je zmeraj prisluškoval, če se bo kaj slišalo iz zvočnika.

»Chappell in Bobby sta še zdrava!«

»Hura!« je zavpil Ambrose.

In Tessy Cassertonova se je naslonila ihte na njegova prsa.

Ta kretnja je navidezno bila amerikanskemu časnikarju zelo všeč, kajti podprl je njeno potrebo po naslajanju s tem, da jo je tudi on objel s svojimi dolgimi rokami.

»Sedita v neki kleti,« jima je zatulil Montgomery iz okna, »ki ima izhod na morje. Na levo od belega stola je vhod v votlino... Trenutek! Pridem takoj nazaj...«

»Ne slišim znamenja za odgovor!« je pravil v zvočniku Chappellov glas.

Montgomery je zasukal gumb, da so se tuleči zvoki zarezali v zidovje kot žalostno vpitje obreznega mačka.

»Nu, končno enkrat,« je govoril Chappellov glas.

»Torej, poslušaj: Ti boš šel v kapelo...«

Več na žalost Montgomery ni mogel slišati, čeprav je šele sedaj začela postajati stvar najbolj napeta.

Neka surova roka ga je udarila od zadaj po glavi z vrečko, ki je bila napolnjena s šibrami. Lobanja normalnega človeka ne prenese takega grdega ravnanja.

In Montgomery je bil normalen človek. Padel je na radijski aparat.

In ta je zletel zaradi tega na tla.

Toda človek s surovo roko še ni imel zadosti, ko se je prevrgel aparat na tla.

Moralo je v njem ostati še nekaj otroškega uničevalnega nagona, kajti vzel je izmed orodja gospe Chappellove leseno kladivo in razbil z njim ostanke že itak nelepkega aparata v kovčegu.

Potem je zadovoljno odhitel iz sobe.

Soustanovitelj in dolgoletni predsednik prve slovenske zavarovalnice mil. gospod

IVAN SUŠNIK

apostolski protonotar, kanonik ljubljanskega kapitlja itd.

je sredi dela za dobrobit našega ljudstva umrl.

Njegove zasluge je ponovno priznala država z visokimi odlikovanji, naše ljudstvo bo pokojnika ohranilo v hvaležnem spominu med svojimi najnesebičnejšimi gospodarskimi in socialnimi tvorci. Klanjamo se spominu prezaslužnega moža in prosimo Vsemogočnega, naj mu bo dobroten plačnik.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1942.

**Ravnateljstvo in nadzorništvo
Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani**

Očetovsko dobri soustanovitelj in dolgoletni predsednik našega zavoda, mil. gospod

Ivan Sušnik

apostolski protonotar, kanonik ljubljanskega stolnega kapitlja itd.

se je nepričakovano hitro za vedno poslovil od nas. Prav sredi dela za dobro naše zavarovalnice se ga je dotaknil dih večnosti.

Pokojni gospod predsednik nam je vedno bil vzor nesebičnega ljudskega delavca, zgled tihe marljivosti in vzvišen primer blagega predstojnika.

Z globoko hvaležnostjo združujemo svoje molitve v prošnji do Onega, kateremu je pokojnik vse življenje tako zvesto služil, naj mu bo obilen plačnik.

V Ljubljani, dne 2. januarja 1942-XX.

**Nameščenci in sodelavci
Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani**